

<u>ZÁPIS DO PRVNÍ TŘÍDY</u>	Strana
Vyhledávání textu - přidržte klávesu Ctrl, kurzor umístěte na příslušný řádek a klikněte levým tlačítkem myši.	
1. Povinná školní docházka – spádová škola	2
2. Odklad povinné školní docházky	2
2.1. Novela školského zákona a právní výklad MŠMT	3
3. Dotazník školní zralosti k zápisu do první třídy	5
4. Zápisní list	6
4. 1 Přidělení registračního čísla	
5.1. Odklad povinné školní docházky	7
5.2. Odklad povinné školní docházky - zamítnutí	8
6.1. Dodatečný odklad povinné školní docházky	9
6.2. Dodatečný odklad povinné školní docházky - zamítnutí	10
7. 1 Přijetí k základnímu vzdělávání	11
7. 2 Nepřijetí k základnímu vzdělávání	12
8. Školní zralost	13
9. Všeobecné informace	15
10. Rozhodování ředitele školy	16
10.1 Metodické doporučení Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru školství, mládeže a tělovýchovy ředitelům základních škol v Ústeckém kraji	17
10.2 Metodické doporučení odboru školství Krajského úřadu Jihomoravského kraje pro ředitele škol a školských zařízení – novinky ve správním řízení	21
11. Zápis do 1. ročníku a správní řád	23
12. SPOI 2015/2016	25
13. Správní řízení a odklad školní docházky	26
13.1.Postup	26
13.3 Žádost rodičů (zákonných zástupců)	27
13.4 Žádost o přijetí	28
13.5 Žádost o odklad	30
13.6. Založení spisu	31
13.7 Přerušování správního řízení	32
13.8. Usnesení o přerušování správního řízení	33
13.9 Vyrozumění o ukončení přerušování správního řízení	34
13.10 Rozhodnutí	34
14. Autoremedura	36
15. Dokumenty předávané ředitelem školy krajskému úřadu, pokud se rodiče odvolají	36
16. Vyjádření zákoných zástupců k podkladům pro vydání rozhodnutí	37
17. Protokol o ústním jednání	38
18. Plná moc udělená zákonným zástupcem dítěte jiné osobě	43
19. Pěstoun	45
20. Dodatečný odklad	46
21. Ombudsman k zápisům do první třídy 2017	48

1. Povinná školní docházka

Školský zákon

§ 36 *Plnění povinnosti školní docházky*

(3) *Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad. Dítě, které dosáhne šestého roku věku v době od září do konce června příslušného školního roku, může být přijato k plnění povinné školní docházky již v tomto školním roce, je-li přiměřeně tělesně i duševně vyspělé a požádá-li o to jeho zákonný zástupce. Podmínkou přijetí dítěte narozeného v období od září do konce prosince k plnění povinné školní docházky podle věty druhé je také doporučující vyjádření školského poradenského zařízení, podmínkou přijetí dítěte narozeného od ledna do konce června doporučující vyjádření školského poradenského zařízení a odborného lékaře, která k žádosti přiloží zákonný zástupce.*

(4) *Zákonný zástupce je povinen přihlásit dítě k zápisu k povinné školní docházce, a to v době od 1. dubna do 30. dubna kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku.*

(5) *Žák plní povinnou školní docházku v základní škole zřízené obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu (§ 178 odst. 2), v němž má žák místo trvalého pobytu v případě cizince místo pobytu žáka (dále jen "spádová škola"), pokud zákonný zástupce nezvolí pro žáka jinou než spádovou školu. Pokud je dítě přijato na jinou než spádovou školu, oznámí ředitel této školy tuto skutečnost řediteli školy spádové, a to nejpozději do konce května kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku.*

(6) *Žák umístěný ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy nebo ve školském zařízení pro preventivně výchovnou péči plní povinnou školní docházku v základní škole zřízené při tomto školském zařízení nebo v základní škole zřízené obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu, v němž má sídlo příslušné školské zařízení, popřípadě v jiné škole zřizované státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí.*

(7) *Ředitel spádové školy je povinen přednostně přijmout žáky s místem trvalého pobytu v příslušném školském obvodu a žáky umístěné v tomto obvodu ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy nebo ve školském zařízení pro preventivně výchovnou péči, a to do výše povoleného počtu žáků uvedené ve školském rejstříku.*

§ 178

(3) *Pokud území obce nebo jeho část nespadá pod školský obvod ani společný školský obvod a je ohroženo plnění povinné školní docházky dítěte uvedeného v odstavci 1, krajský úřad opatřením obecné povahy pro toto území vytvoří nebo na ně rozšíří školský obvod nebo společný školský obvod základní školy zřizované touto nebo jinou obcí nebo svazkem obcí, a to s platností nejdéle na 24 měsíců. Námitky proti návrhu opatření obecné povahy podle věty první může podat obec, pro jejíž území nebo jeho část je vytvořen nebo na ně rozšířen školský obvod nebo společný školský obvod základní školy, a dále obec, která zřizuje danou základní školu nebo je členem svazku obcí, který zřizuje danou základní školu. Pokud dojde některým ze způsobů podle odstavce 2 k vymezení školského obvodu pro území obce nebo jeho část, pozbývá opatření obecné povahy v odpovídajícím rozsahu účinnosti.*

2. Odklad povinné školní docházky

§ 37 Odklad povinné školní docházky

(1) Není-li dítě tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to písemně zákonný zástupce dítěte v době zápisu dítěte k povinné školní docházce podle §36 odst. 4, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o jeden školní rok, pokud je žádost doložena doporučujícím posouzením příslušného školského poradenského zařízení, a odborného lékaře nebo klinického psychologa. Začátek povinné školní docházky lze odložit nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku.

(2) Při zápisu do prvního ročníku základní škola informuje zákonného zástupce dítěte o možnosti odkladu povinné školní docházky.

(3) Pokud se u žáka v prvním roce plnění povinné školní docházky projeví nedostatečná tělesná nebo duševní vyspělost k plnění povinné školní docházky, může ředitel školy se souhlasem zákonného zástupce žákovi dodatečně v průběhu prvního pololetí školního roku odložit začátek plnění povinné školní docházky na následující školní rok.

(4) Pokud ředitel školy rozhodne o odkladu povinné školní docházky podle odstavce 1 nebo 3, informuje zákonného zástupce o povinnosti předškolního vzdělávání dítěte a možných způsobech jejího plnění.

§ 46, Organizace základního vzdělávání

(1) Místo a dobu zápisu do prvního ročníku základního vzdělávání stanoví ředitel školy, a to v souladu s § 36 odst. 4, a oznámí to způsobem v místě obvyklým. O přijetí k základnímu vzdělávání rozhoduje ředitel školy za podmínek stanovených v § 36.

§ 165 (2) Ředitel školy a školského zařízení, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí, rozhoduje o právech a povinnostech v oblasti státní správy v těchto případech:

c) zamítnutí žádosti o odklad povinné školní docházky podle § 37,

e) přijetí k základnímu vzdělávání podle § 46, přestupu žáka podle § 49 odst. 1 a převedení žáka do jiného vzdělávacího programu podle § 49 odst. 2, zamítnutí žádosti o povolení pokračování v základním vzdělávání podle § 55 odst. 2,

Školský zákon č. 561/2004 Sb.

2.1. Novela školského zákona k 1.1.2012

§ 183 (2) Rozhodnutí, kterým se vyhovuje žádosti o přijetí ke vzdělávání, se oznamují zveřejněním seznamu uchazečů pod přiděleným registračním číslem s výsledkem řízení u každého uchazeče. Seznam se zveřejňuje na veřejně přístupném místě ve škole a v případě základní, střední a vyšší odborné školy též způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to alespoň na dobu 15 dnů, obsahuje datum zveřejnění a v případě středních škol též poučení o právních následcích neodevzdání zápisového lístku podle § 60a odst. 7. Zveřejněním seznamu se považují rozhodnutí, kterými se vyhovuje žádostem o přijetí ke vzdělávání, za oznámená.

Školský zákon č. 561/2004 Sb.

3. Dotazník školní zralosti k zápisu do první třídy

Jméno a příjmení žáka:

Narozen:

Bydliště:

Z uvedených projevů podtrhněte ty, které se u dítěte projevují.

- Neorientuje se v základních údajích: jméno – věk - bydliště
- Nechce odejít od rodičů, brání se, pláče.
- Nenavazuje kontakt, nemluví, je bázlivé, omezená slovní zásoba
- Chování - bez zábran přílišná uvolněnost – strach – neklid – odmítá pracovat
- Snadno se rozptýlí, je nesoustředěné.
- Bez pomoci není schopno plnit příkazy.
- Přerušuje práci, odmítá pracovat, vstává z místa, zpívá si, breptá.
- Celkově se jeví se jako příliš dětské, hravé, rozumově opožděné.
- Má potíže s vyjadřováním, má malou slovní zásobu.
- Má problémy s výslovností: r, ř, sykavky, k, b, d, m, n.
- Špatný řečový projev – není plynulý, zadržává, koktá, mluví překotně
- Má problémy s gramatikou – nesprávný slovosled, časování, skloňování
- Má problémy s určováním geometrických tvarů.
- Má problémy s určováním barev
- Problémy s prostorovou orientací: vlevo - vpravo, vzadu - vpředu, nahoře - dole
- Problémy v matematických pojmech méně-více, určení počtu, číselnou řadu uvádí do...
- Při kreslení - kreslení levou rukou, nesprávné držení tužky, celková neobratnost v jemné motorice
- Tempo práce – pomalé - zbrklé
- Jiné výraznější projevy:

Datum:

Vyplnil(a):

4. Zápisní list

Základní škola _____

nešestiletý - nenavštěvoval MŠ - školsky nezralý - budou žádat o odklad šk.docházky

Registrační číslo přidělené pro účely oznámení rozhodnutí o přijetí:

ZÁPISNÍ LIST pro školní rok 2018/2019

Jméno a příjmení dítěte _____ Datum narození _____

Rodné číslo _____ Místo narození _____

Státní občanství _____ Trvalý pobyt _____

Údaje o předchozím vzdělávání žáka (ZŠ, MŠ) _____

Zdravotní pojišťovna _____ Mateřská škola _____

Bude navštěvovat ŠD _____ přípravku _____ Výslovnost _____

Zdravotní stav, postižení, obtíže _____

Sourozenci: jméno, třída _____

Otec _____ Bydliště (pokud je odlišné) _____

Telefon do bytu _____ do zam. _____ mobil _____

E-mail _____

MATKA _____ Bydliště (pokud je odlišné) _____

Telefon do bytu _____ do zam. _____ mobil _____

E-mail _____

Potvrzuji správnost zapsaných údajů a dávám svůj souhlas základní škole k tomu, aby pro účely přijímacího řízení zpracovávala a evidovala osobní údaje a osobní citlivé údaje mého dítěte ve smyslu všech ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění a Evropského nařízení ke GDPR.

Svůj souhlas poskytuji pro účely vedení povinné dokumentace školy podle zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona v platném znění, vedení nezbytné zdravotní dokumentace a psychologických vyšetření, Souhlas poskytuji na celé období školní docházky mého dítěte na této škole a na zákonem stanovenou dobu, po kterou se tato dokumentace na škole povinně archivuje. Byl jsem poučen o právech podle zákona č. 101/2000 Sb. a Evropského nařízení ke GDPR.

Brno, duben 2019

Zapsal/a:

5.1. Odklad povinné školní docházky

Základní škola (název podle zřizovací listiny)
se sídlem (poštovní doručovací adresa)

Zákonný zástupce účastníka řízení

Do vlastních rukou

Brno (datum)

Č.j.: /2019

Rozhodnutí

Základní škola, jejíž činnost vykonává Základní škola _____ rozhodla svým ředitelem podle ustanovení § 37 odst. 1 a § 164 odst. 1 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění a v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, takto:

žadatelé _____, narozenému _____, bytem _____ se začátek povinné školní docházky odkládá o jeden školní rok. Povinnou školní docházku zahájí ve školním roce

2018 / 2019.

Odůvodnění:

Řízení o odložení začátku povinné školní docházky bylo zahájeno na žádost účastníka řízení, kterou podal prostřednictvím svých zákonných zástupců ve stanoveném termínu. Žádost byla doložena doporučujícím stanoviskem školského poradenského zařízení a doporučujícím stanoviskem odborného lékaře (nebo klinického psychologa). Po zvážení všech skutečností škola rozhodla o odložení povinné školní docházky o jeden rok z důvodů

dočasné školní nezralosti.

Škola informuje zákonného zástupce o povinnosti předškolního vzdělávání dítěte a možných způsobech jejího plnění.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení. Odvolání se podává u ředitele základní školy, jejíž činnost vykonává Základní škola _____ a rozhoduje o něm Krajský úřad _____ kraje.

(úřední razítko)

titul, jméno, příjmení
ředitel školy

Účastník řízení:

Rozhodnutí nabylo právní moci:

titul, jméno, příjmení
ředitel školy

5.2. Odklad povinné školní docházky - zamítnutí

Základní škola (název podle zřizovací listiny)
se sídlem (poštovní doručovací adresa)

Zákonný zástupce účastníka řízení

Do vlastních rukou

Brno (datum)

Č.j.: /2019

Rozhodnutí

Základní škola, jejíž činnost vykonává Základní škola _____ rozhodla svým ředitelem podle ustanovení § 37 odst. 1, § 165 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, a v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, takto

žádost žadatele _____, narozeného _____, bytem _____ o odklad povinné školní docházky se zamítá.

Odůvodnění:

Řízení o odložení začátku povinné školní docházky bylo zahájeno na žádost účastníka řízení _____ o odklad školní docházky, kterou podal dne _____ prostřednictvím svého zákonného zástupce. Žádost nespĺňuje požadavky dané právními předpisy, protože nebyla ve stanoveném termínu doložena doporučujícím stanoviskem školského poradenského zařízení a doporučujícím stanoviskem odborného lékaře (klinického psychologa). Žádost nebyla podána do stanoveného termínu 30. 4. 2019. Po zvážení všech skutečností škola rozhodla o zamítnutí žádosti. Účastníci řízení byli před vydáním rozhodnutí prokazatelně vyrozuměni o svém právu vyjádřit se k podkladu rozhodnutí, tohoto práva nevyužili a lhůta k vyjádření tak marně uplynula.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení. Odvolání se podává u ředitele základní školy, jejíž činnost vykonává Základní škola _____ a rozhoduje o něm Krajský úřad _____ kraje.

(úřední razítko)

titul, jméno, příjmení
ředitel školy

Účastník řízení:

Nabylo právní moci:
titul, jméno, příjmení
ředitel školy

6.1. Dodatečný odklad povinné školní docházky

Základní škola (název podle zřizovací listiny)
se sídlem (poštovní doručovací adresa)

Zákonný zástupce účastníka řízení

Do vlastních rukou
Brno (datum)
Č.j.: /2019

Rozhodnutí

Základní škola, jejíž činnost vykonává Základní škola _____ rozhodla svým ředitelem podle ustanovení § 37 odst. 3 a § 164 odst. 1 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění a v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, takto:

žadatelé _____, narozenému _____, bytem _____ se začátek povinné školní docházky dodatečně odkládá o jeden školní rok. Povinnou školní docházku zahájí ve školním roce **2019 / 2020.**

Odůvodnění:

Řízení o dodatečném odložení začátku povinné školní docházky bylo zahájeno na žádost účastníka řízení, kterou podal prostřednictvím svých zákonných zástupců. Po zvážení všech skutečností škola rozhodla o dodatečném odložení povinné školní docházky o jeden rok z důvodů **dočasné školní nezralosti.**

Škola informovala zákonného zástupce o povinnosti předškolního vzdělávání dítěte a možných způsobech jejího plnění.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení. Odvolání se podává u ředitele základní školy, jejíž činnost vykonává Základní škola _____ a rozhoduje o něm Krajský úřad _____ kraje.

(úřední razítko)

titul, jméno, příjmení
ředitel školy

Účastník řízení:

Rozhodnutí nabylo právní moci:
titul, jméno, příjmení
ředitel školy

6.2. Dodatečný odklad povinné školní docházky – zamítnutí

Rozhodnutí ve správním řízení

Základní škola (název podle zřizovací listiny)
se sídlem (poštovní doručovací adresa)

Paní

zákonný zástupce
adresa

Do vlastních rukou
Brno (datum)
Č.j.: /2019

Rozhodnutí

Základní škola, jejíž činnost vykonává Základní škola _____ rozhodla svým ředitelem podle ustanovení § 37 odst. 3, § 165 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, a v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, následovně:

žádost _____, narozené _____ bytem _____ o **dodatečný odklad povinné školní docházky se zamítá.**

Odůvodnění:

Řízení o dodatečném odložení začátku povinné školní docházky bylo zahájeno na žádost _____, kterou podala dne _____ prostřednictvím svého zákonného zástupce. Ředitel školy zhodnotil dosavadní úroveň vzdělávání žákyně a její výsledky. Vzhledem k tomu, že dosavadní výsledky žákyně jsou uspokojující a nic nenasvědčuje tomu, že by se u žákyně jednalo o školní nezralost, po zvážení všech skutečností škola rozhodla o zamítnutí žádosti. Účastníci řízení byli před vydáním rozhodnutí prokazatelně vyrozuměni o svém právu vyjádřit se k podkladu rozhodnutí, tohoto práva nevyužili a lhůta k vyjádření tak marně uplynula.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení. Odvolání se podává u ředitele základní školy, jejíž činnost vykonává Základní škola _____ a rozhoduje o něm Krajský úřad _____ kraje.

(úřední kulaté razítko)

titul, jméno, příjmení
ředitel školy

Účastník řízení:

Nabylo právní moci dne:

titul, jméno, příjmení
ředitel školy

7.1 Přijetí k základnímu vzdělávání - rozhodnutí

Rozhodnutí ve správním řízení

Základní škola (název podle zřizovací listiny)
se sídlem (poštovní doručovací adresa)

Paní

zákonný zástupce
adresa

Do vlastních rukou
Brno (datum)
Č.j.: /2019

Rozhodnutí

Základní škola, jejíž činnost vykonává Základní škola _____ rozhodla svým ředitelem podle ustanovení § 46, § 165, odst. 2, písm. e) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, a v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, následovně:

žadatel _____, narozený _____ bytem _____ **je přijat od školního roku 2019/2020 k základnímu vzdělávání** v základní škole, jejíž činnost vykonává Základní škola _____.

Odůvodnění:

Řízení o přijetí k základnímu vzdělávání bylo zahájeno na základě žádosti _____, kterou podala dne _____ prostřednictvím svého zákonného zástupce. Po zvážení skutečností zjištěných při zápisu, zejména o přiměřené duševní a tělesné vyspělosti, škola rozhodla o přijetí k základnímu vzdělávání. *(odůvodnění není nutné, pokud je žadateli plně vyhověno)*

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení. Odvolání se podává u ředitele základní školy, jejíž činnost vykonává Základní škola _____ a rozhoduje o něm Krajský úřad _____ kraje.

(úřední kulaté razítko)

titul, jméno, příjmení
ředitel školy

Účastník řízení:

Nabylo právní moci dne:

titul, jméno, příjmení
ředitel školy

7.2 Nepřijetí k základnímu vzdělávání

Rozhodnutí ve správním řízení

Základní škola (název podle zřizovací listiny)
se sídlem (poštovní doručovací adresa)

Paní

zákonný zástupce
adresa

Do vlastních rukou
Brno (datum)
Č.j.: /2019

Rozhodnutí

Základní škola, jejíž činnost vykonává Základní škola _____ rozhodla svým ředitelem podle ustanovení § 23, § 46, § 165, odst. 2, písm. e) zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, a v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, následovně:

_____, narozená _____ bytem _____ se nepřijímá k základnímu vzdělávání v základní škole, jejíž činnost vykonává Základní škola _____.

Odůvodnění:

Řízení o přijetí k základnímu vzdělávání bylo zahájeno na základě žádosti _____, kterou podala dne _____ prostřednictvím svého zákonného zástupce. Škola může přijmout k základnímu vzdělávání pro školní rok 2019/2020 v rámci povolené kapacity pouze 30 žáků. Jako jedno z kritérií pro přijetí bylo školou stanoveno pořadí podaných žádostí. Vzhledem k tomu, že žádost _____ byla podána jako 40. v pořadí, škola rozhodla o nepřijetí k základnímu vzdělávání. Účastníci řízení byli před vydáním rozhodnutí prokazatelně vyrozuměni o svém právu vyjádřit se k podkladu rozhodnutí, tohoto práva nevyužili a lhůta k vyjádření tak marně uplynula.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení. Odvolání se podává u ředitele základní školy, jejíž činnost vykonává Základní škola _____ a rozhoduje o něm Krajský úřad _____ kraje.

(úřední kulaté razítko)

titul, jméno, příjmení
ředitel školy

Účastník řízení:

8. Školní zralost

Dítě vstupující do prvního ročníku základní školy by mělo být pro školu zralé a připravené. Posouzení školní zralosti je obtížné, někdy je nutno ponechat rozhodnutí pedagogicko - psychologické poradně. Posouzení připravenosti je záležitostí hlavně zápisu do první třídy. Její zjišťování je důležité ze dvou důvodů - dá se usoudit na úroveň školní zralosti a také na úroveň péče rodičů o dítě. Rodiče nastávajících prvňáků by měli být na schůzce po zápisu informováni o kritériích připravenosti - jak by měli své dítě během zbývajících půlroku na vstup do školy připravit. Odbornost a pojmosloví by měla být zpracována tak, aby byla přístupná všem rodičům. Pokud tedy vynecháme psychologické pojmy, rodičům bychom mohli zdůraznit rozdíl mezi připraveností a nepřipraveností asi takto:

Vážení rodiče,

dítě vstupující do prvního ročníku základní školy by mělo být pro školu zralé a připravené, aby bez velkých potíží a trápení zvládlo její nároky a zátěž. Posouzení školní zralosti může být někdy obtížné, v takových případech je vhodnější ponechat rozhodnutí na pedagogicko – psychologické poradně. Pro vaše děti bude vstup do první třídy úspěšný a snadnější, pokud budete vědět, jak má být připraveno. Věnujte proto prosím pozornost dalšímu textu a posuďte, zda můžete během následujících měsíců dítě v některých oblastech lépe připravit na jeho vstup do školy.

Optimální připravenost	Nedostačující připravenost
Dítě rozumí mluvené řeči - pokynům a různým sdělením, vyjadřuje se srozumitelně ve větách a jednoduchých souvětích, komunikuje s dospělými, dokáže spontánně popisovat různé události, poznatky, nápady, klade otázky, umí vyprávět o rodičích, sourozencích, má přiměřeně širokou slovní zásobu.	Dítě chápe sdělení učitele nebo spolužáků odlišně, než bylo myšleno, vyjadřuje se pomocí jednotlivých výrazů, jednoduchých vět, nevyjadřuje se spontánně, odpovídá stručně, neklade další otázky k doplnění svých znalostí, dítěti je špatně rozumět (výslovnost), slovní zásoba je omezená. Důsledek pro výuku: nepochopení výkladu učitele, učitel nerozumí odpovědím dítěte, překážka ve vztazích s druhými dětmi.
Orientuje se v okolí, zná svoji adresu, jména a povolání rodičů, svůj věk.	Nezná základní údaje o sobě a o svém okolí.
Dítě začíná myslet logicky (na konkrétních předmětech a při konkrétních činnostech), svět chápe realisticky, dokáže pochopit, že z pozice někoho jiného se může situace jevit odlišně.	Dítě zatím neuvažuje logicky – je závislé na svých přáních a okamžitých potřebách, na fantazii, důležitý je jeho vlastní pohled na věc. Důsledek pro výuku: nedostatečné pochopení učiva, zejména v Čj, M a v prvouce.
Dítě rozumí číselnému pojmu – např. spočítá pastelky (do 5ti), seřadí čísla od nejmenšího po největší, vyjmenuje řadu čísel, chápe pojmy hodně - málo, méně - více, má rozvinutou paměť pro čísla.	Nedokáže počítat ani do pěti, nechápe pojem čísla, pořadí, množství. Důsledek pro výuku: dítě selhává zejména v matematice, nechápe učivo.
Dítě dokáže rozlišit zvukovou i zrakovou podobu slov, rozloží slovo na jednotlivá písmena, ví na jaké písmeno začíná slovo, dokáže z jednotlivých písmen složit slovo, rozliší i velmi podobně znějící slova.	Nedovede přesně rozlišovat zrakové či sluchové podněty, nedovede vnímat celek jako soubor částí, obvykle se soustředí na nejnápadnější detail. Důsledek pro výuku: selhává při výuce čtení a psaní.
Dítě je zralé v grafických projevech a tělesné obratnosti – je manuálně šikovné, dobře ovládá pohyby svého těla, umí zacházet s nůžkami, držení tužky je správné, tlak na tužku přiměřený, dokáže napodobit tvar tiskacího a psacího písma, umí popsat, co nakreslilo.	Dítě je obecně výrazně neobratné, křečovitě držení tužky, velký tlak na tužku, nedokáže napodobit tvar písmen a čísel, odmítá kreslení, vystříhování, v nakreslených tvarech nelze rozpoznat jednotlivé předměty. Důsledek pro výuku: selhává ve výuce psaní, kreslení, pracovní výchově, tělocviku.

Dítě je schopné soustředit se na práci, vydrží pracovat dostatečně dlouho, odolává rušivým podnětům, dokáže překonat únavu.	Dítě se obtížně soustředí, snadno se nechá rozptýlit, často přerušuje práci, působí jako duchem nepřítomné. Důsledek pro výuku: nedává pozor, nepracuje, ruší ostatní.
Dítě bez obtíží navazuje kontakt s cizí osobou, je ochotné komunikovat a kooperovat s ostatními dětmi, ochotně se podřídí autoritě.	Dítě se vyhýbá kontaktu s cizími osobami, je stydlivé, bázlivé, závislé na rodině. Důsledek pro výuku: nechce chodit do školy, straní se ostatních, nekomunikuje s učitelem.
Dítě přiměřeně ovládá své emocionální projevy, je schopné odložit splnění svých přání na později, započatou práci se snaží dokončit.	Dítě obtížně kontroluje své emoce, často jedná impulzivně a bez zábrán (např. při nezdaru rozhází všechny pastelky po zemi, bouchá pěstí do stolu apod.), při práci nemá výdrž, převládá zájem o hru.
Dítě je schopné pracovat ve skupině dětí na společném cíli a společně prováděném úkolu, ochotně se zapojuje do kolektivních her, dokáže ustoupit jinému dítěti.	Dítě není ochotné komunikovat s druhými dětmi, stojí stranou, nenavazuje kontakty, nedokáže odložit uspokojení vlastních potřeb ve prospěch společného úkolu, při hře je agresivní, svárlivé. Důsledek pro výuku: konflikty s dětmi i učiteli, znesnadňuje práci ostatním.
Dítě je samostatné a soběstačné, umí se samo obléknout, najíst, pracuje samostatně – rozumí pokynům.	Dítě je nesamostatné, závislé na pomoci rodičů, sourozence, pracuje jen v bezprostředním kontaktu a za pobízení dospělého, nedokáže se postarat o své věci. Důsledek pro výuku: nepracuje a neplní pokyny bez pomoci učitele, zapomíná nebo ztrácí pomůcky.
Dítě dodržuje pravidla chování, podřídí se pokynům dospělého, i když je to pro něj nepříjemné, chápe nutnost řádu a pravidel.	Dítě je neposlušné, neumí se chovat, odmítá vyhovět pokynům. Důsledek pro výuku: konflikty s dětmi i učiteli.
Dítě má pozitivní postoj ke škole a učení, těší se do školy, rád si hraje na školu, má zájem o nové věci, klade hodně otázek.	Dítě se o školu nezajímá, rádo si hraje, neprojevuje zájem o rozšiřování znalostí a vědění, neklade otázky. Důsledek pro výuku: učivo ho nebaví, nedává pozor, není motivováno k lepším výkonům.

Přestože se klade velký důraz na výběr dobře připravených a zralých dětí do první třídy, vstup do školy znamená pro většinu dětí značnou zátěž. Není proto divu, že velký počet dětí vykazuje po delší nebo kratší dobu (jen několik prvních týdnů školní docházky nebo až celý první rok) různě intenzivní a rozličně projevované známky nepřizpůsobení. V následující tabulce si můžete přečíst některé projevy této nepřizpůsobivosti, které může vysledovat paní učitelka ve škole nebo i vy doma – zejména při domácí přípravě. Pokud tyto projevy přetrvávají po několik měsíců, je vhodné vyhledat odbornou pomoc – školního psychologa, výchovného poradce, poradenského psychologa v pedagogicko – psychologické poradně.

Ve škole dítě	Doma dítě
- nevydrží být soustředěné na vyučování	- odmítá ráno vstávat, nechce jít do školy
- špatně se podřizuje kolektivnímu vedení	- vrací se ze školy unavené
- stále si s něčím hraje	- svádí s rodiči urputné boje o domácí přípravu
- nevydrží klidně sedět, otáčí se, mluví do výkladu učitelky	- postoj dítěte k učení je lhostejný až negativní
- zaostává ve všech předmětech nebo v některém z nich	- pozornost při domácí přípravě je rozptýlená a výkon špatný
- špatně navazuje kontakty s druhými dětmi a obtížně vstupuje do sociálních vztahů, což může negativně ovlivnit jeho postavení v kolektivu třídy	- trpí ranním zvracením, bolestmi hlavy nebo břicha, pálením očí (pokud se neobjevují o víkendech a o prázdninách), zadrháváním či koktavostí

Domácí příprava prvňáčků by neměla trvat déle než půl hodiny, výjimečně hodinu, měla by se konat v době jejich dobré výkonnosti, po chvíli aktivního odpočinku (ale ne fyzicky vyčerpávajícího).

9. Všeobecné informace

1. Termín a místo zápisu

Zápis do 1. ročníku základního vzdělávání proběhne dle § 36 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona, ve dnech **od 1. dubna do 30. dubna**. Místo a dobu zápisu stanoví ředitel školy a oznámí to způsobem v místě obvyklým.

2. Věk dítěte

Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad. Dítě, které dosáhne šestého roku věku v době od září do konce června příslušného školního roku, může být přijato k plnění povinné školní docházky již v tomto školním roce, je-li přiměřeně tělesně i duševně vyspělé a požádá-li o to jeho zákonný zástupce. Podmínkou přijetí dítěte narozeného v období od září do konce prosince k plnění povinné školní docházky podle věty druhé je také doporučující vyjádření školského poradenského zařízení, podmínkou přijetí dítěte narozeného od ledna do konce června doporučující vyjádření školského poradenského zařízení a odborného lékaře, která k žádosti přiloží zákonný zástupce. (§ 36 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon).

Začátek povinné školní docházky lze odložit nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku (viz § 37 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona).

3. Práva a povinnosti rodičů

Zákonný zástupce je povinen přihlásit dítě k zápisu k povinné školní docházce od 1. dubna do 30. dubna kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku (viz § 36 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon).

Žák plní povinnou školní docházku v základní škole zřízené obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu (§ 178 odst. 2 ŠZ), v němž má žák místo trvalého pobytu (dále jen "spádová škola"), pokud zákonný zástupce nezvolí pro žáka jinou než spádovou školu.

4. Spádové obvody škol

Obec stanoví podle § 178 odst. 2 školského zákona školské obvody spádové školy. Do spádové školy jsou přednostně přijímáni žáci s místem trvalého pobytu v příslušném školském obvodu. Zákonný zástupce dítěte může pro žáka zvolit jinou než spádovou školu. Důvodem nepřijetí dítěte do vybrané školy je především kapacita školy.

Pokud je dítě přijato na jinou než spádovou školu, oznámí ředitel této školy tuto skutečnost řediteli spádové školy nejpozději do konce května kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku (viz § 36 odst. 5 školského zákona). Pokud území obce nebo jeho část nespádá pod školský obvod ani společný školský obvod a je ohroženo plnění povinné školní docházky dítěte uvedeného v odstavci 1, krajský úřad opatřením obecné povahy pro toto území vytvoří nebo na ně rozšíří školský obvod nebo společný školský obvod základní školy zřizované touto nebo jinou obcí nebo svazkem obcí, a to s platností nejdéle na 24 měsíců.

5. Odklad povinné školní docházky

Není-li dítě tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to písemně zákonný zástupce dítěte v době zápisu dítěte k povinné školní docházce, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o jeden školní rok, pokud je žádost doložena doporučujícím posouzením příslušného školského poradenského zařízení, a odborného lékaře (nebo klinického psychologa). Začátek povinné školní docházky lze odložit nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku.

Pokud ředitel školy rozhodne o odkladu povinné školní docházky podle odstavce 1 nebo 3, informuje zákonného zástupce o povinnosti předškolního vzdělávání dítěte a možných způsobech jejího plnění.

K pojmu "odborný lékař" pro účely tohoto zákona zaujalo MŠMT následující stanovisko (č. j. 20556/2005-14 ze dne 31. 5. 2005):

"Zákon č. 561/2004 Sb., předpokládá v § 37 odst. 1 pro doložení žádosti o odklad povinné školní docházky doporučující posouzení S ohledem na stále se množící žádosti o výklad pojmu "odborný lékař" je třeba uvést následující. Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, v § 35 odst. 1 stanoví, že základním článkem zařízení ambulantní péče jsou ordinace praktických lékařů, popřípadě ordinace dalších odborných lékařů. Z tohoto ustanovení je tedy nutné dovodit, že pro účely tohoto zákona se odborným lékařem rozumí rovněž praktický lékař. Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v příloze obory specializovaného vzdělávání lékařů. Mezi tyto specializační obory jsou mj. zařazeny rovněž obory dětské lékařství nebo praktické lékařství pro děti a dorost.

S ohledem na výše uvedené lze tedy konstatovat, že odborným lékařem způsobilým posoudit zdravotní stav dítěte pro účely odkladu povinné školní docházky může být v konkrétním případě rovněž dětský lékař nebo praktický lékař pro děti a dorost, a to zejména v situacích, kdy k doporučení odložení začátku školní docházky dojde z důvodu celkové tělesné nezralosti, častého onemocnění apod. V případě, že je dítě v lékařské péči především z důvodu jiných zdravotních potíží, je vhodné, aby takové posouzení provedl ten odborný lékař, který se na tuto konkrétní oblast specializuje, tedy např. alergolog, neurolog, kardiolog atd. Uvedené se obdobně vztahuje na případy uvedené v § 42, § 48 a § 49 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb."

6. Cizinci a povinná školní docházka

Povinná školní docházka se vztahuje i na občany jiného členského státu Evropské unie a jejich rodinné příslušníky, kteří na území České republiky pobývají na základě zvláštního pobytového povolení, (hlava IV zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů) a dále na jiné cizince, kteří mají na území České republiky trvalý pobyt nebo přechodný pobyt na dlouhodobá víza, (§ 30 a násl. a hlava IV zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů) a azylanty a účastníky řízení o udělení azylu. (zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů).

Na základě informací sdělených MŠMT ČR č.j. 17996/2005-14 se doporučuje informovat zákonné zástupce dětí, žáků, kteří nejsou občany České republiky a pobývají oprávněně na území České republiky, nejedná-li se o občany Evropské unie nebo jejich rodinné příslušníky (dále jen "cizinci ze třetích států"), že podle § 20 odst. 1 zák. č. 561/2004 Sb., v platném znění, (školský zákon) je jim výslovně zaručen přístup k základnímu, střednímu a vyššímu odbornému vzdělávání za stejných podmínek jako občanům České republiky.

Cizincům ze třetích států se již zaručuje rovný přístup i ke školnímu stravování a zájmovému vzdělávání.

§ 36

(2) Povinná školní docházka se vztahuje na státní občany České republiky a na občany jiného členského státu Evropské unie, kteří na území České republiky pobývají déle než 90 dnů. Dále se povinná školní docházka vztahuje na jiné cizince, kteří jsou oprávněni pobývat na území České republiky trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dnů, a na účastníky řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Školský zákon č. 561/2004 Sb.

10. Rozhodování ředitele školy

O přijetí k základnímu vzdělávání rozhodoval ředitel školy vždy za podmínek stanovených v § 36 a § 165 (viz § 46 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon). Do praxe ředitele školy je ale nyní vhodné zapracovat vyjádření Nejvyššího správního soudu. Ten vydal dne 27.07.2011 rozsudek č.j. 1 As 53/2011-109, ve kterém se mj. vyjadřuje k některým otázkám rozhodování ředitelů škol i školských zařízení (dále jen „škola“). Nejvyšší správní soud se domnívá, že ředitel školy má postupovat ve správním řízení, nejen v případech uvedených v § 165 odst. 2 školského zákona, ale i v dalších případech, kdy ředitel rozhoduje o právech a povinnostech fyzických osob v oblasti veřejné správy. Tedy například i v případě prominutí úplaty, povolení individuálního vzdělávacího programu, při přezkoumávání výsledků hodnocení žáka, atd.

V praxi se setkáme se dvěma názory.

První požaduje, aby se doporučení soudu ihned promítlo do praxe a ředitel všechny doporučované změny promítl do své práce, i když školský zákon nebyl novelizován.

Druhý právní názor říká, že rozsudek Nejvyššího správního soudu je závazný, pouze pokud jde o samotný výrok rozhodnutí, ale není závazné jeho odůvodnění a právní názor. Právní názor prý pouze naznačuje směr dalšího legislativního vývoje, tedy že nejdříve je nutné provést změnu školského zákona.

Zejména krajské úřady se postupně přiklánějí k prvnímu názoru a v různé míře zavazují „své“ školy, aby se jím řídily. Vydávají k tomu svá doporučení, posílají školám přepracované vzory rozhodnutí ve správním řízení

Doporučuji řídit se názorem vašeho KÚ, protože ten je odvolacím orgánem ve správním řízení.

10.1 Metodické doporučení Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru školství, mládeže a tělovýchovy ředitelům základních škol v Ústeckém kraji

Na základě stanoviska MŠMT a právníků odboru legislativně právního Krajského úřadu Ústeckého kraje v oblasti rozhodování ředitele školy v souladu s ust. § 165 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění (dále jen „školský zákon“) ke správnímu řízení ve věci zastupování nezletilého účastníka řízení (žáka) při přijetí k základnímu vzdělávání, přestupu do jiné základní školy aj. doporučujeme ředitelům základních škol v Ústeckém kraji, aby o probíhajícím správním řízení, pokud je to možné, byli vyrozuměni oba rodiče.

Doporučujeme, aby zákonní zástupci, kteří budou zastupovat své nezletilé dítě (žáka) při vedení správního řízení, doplnili svou žádost o tento dovětek:

Zákonní zástupci dítěte (žáka) se dohodli, že záležitosti spojené s přijetím k základnímu vzdělávání (přestupu do jiné základní školy, s odkladem školní docházky aj.) bude vyřizovat zákonný zástupce – jméno a příjmení.

Výňatek z komentáře ke školskému zákonu – ust. § 21 odst. 2 (Katzová, P., ASPI 2008):

Obecně k tomu lze říci, že je-li účastníkem řízení nezletilý a půjde-li o úkony, které svou povahou nejsou přiměřené rozumové a volní vyspělosti odpovídající jeho věku, musí být nezletilý zastoupen v takovém řízení svým zákonným zástupcem. Uvedené vyplývá i z ust. § 36 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, v platném znění (dále jen „zákon o rodině“), podle kterého dítě při právních úkonech, ke kterým není plně způsobilé, zastupují rodiče.

Rodičovská zodpovědnost náleží až na výjimky oběma rodičům. To však neznamená, že by při plnění práv a povinností tvořících rodičovskou odpovědnost museli nezletilého zastupovat vždy oba jeho rodiče. Povinnost důsledně chránit zájmy dítěte, řídit jeho jednání a vykonávat nad ním dohled odpovídající stupni jeho vývoje v souladu s ust. § 31 odst. 2 zákona o rodině bude splněna i v případě zastoupení nezletilého pouze jedním z rodičů.

Oblast poskytování vzdělávání a školských služeb je nepochybně podstatnou věcí týkající se nezletilého. Ze skutečnosti, že druhý rodič v řízení aktivně nevystupuje, však nelze automaticky odvozovat, že došlo k rozporu mezi rodiči o podstatných věcech při výkonu rodičovské zodpovědnosti ve smyslu ust. § 49 zákona o rodině.

Jak školský zákon, tak zákon o rodině a zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále jen „správní řád“) tedy vycházejí z předpokladu, že rodiče jednají ve vzájemné shodě, a to vždy s cílem chránit zájmy nezletilého, jehož souhlas je nezbytný k některým úkonům (ust. § 60 odst. 2, ust. § 66 odst. 2 školského zákona). Tento závěr lze opřít i o gramatický výklad těchto zákonů, která používají jednotné číslo výrazu „zákonný zástupce“. Pouze v případech, kdy by zjevně došlo k neshodě mezi rodiči (zákonnými zástupci), rozhodne podle ust. § 49 zákona o rodině soud. O probíhajícím řízení by však měli být, je-li to možné, vyrozuměni oba rodiče.

Právní stanovisko k postavení zákonného zástupce v řízení dle ust. § 49 školského zákona (o přestupu žáka)

V otázce postavení zákonného zástupce v řízení dle ust. § 49 školského zákona uvádí odbor legislativně právní Krajského úřadu Ústeckého kraje následující.

Dle ust. § 49 školského zákona o přestupu žáka základní školy do jiné základní školy rozhoduje na základě žádosti zákonného zástupce žáka ředitel školy, do které se žák hlásí.

Dle ust. § 34 odst. 1 zákona o rodině mají rodičovská práva a povinnosti oba rodiče. Není rozhodující, zda žijí ve společné domácnosti, zda jsou rozvedeni či nikoliv nebo kdo má dítě ve výchově. Oběma rodičům zůstávají jejich práva zachována, pokud jsou způsobilí k právním úkonům v plném rozsahu (ust. § 34 odst. 2 zákona o rodině) nebo pokud výkon jejich rodičovských práv není omezen (ust. § 44 odst. 1 a 2 zákona o rodině), případně nejsou rodičovských práv zbaveni (ust. § 44 odst. 3 zákona o rodině). Každému z rodičů náleží právo a povinnost své nezletilé děti zastupovat a spravovat jejich záležitosti (ust. § 36 zák. o rodině).

Z rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu (RC) 5 Cz 119/67, výběr z jeho odůvodnění, který je publikován v ASPI, přikládáme na závěr tohoto interního sdělení) vyplývá právní závěr, že zákon o rodině předpokládá, že rodič, který zastupuje dítě, jedná v souladu s vůlí druhého rodiče. V případech, kdy jeden z rodičů zastupuje dítě v běžných věcech, vyjádření druhého rodiče není nutné. Zákon o rodině výslovně nedefinuje pojem „podstatné věci“ vyžadující zastupování (shodu) obou rodičů, proto je třeba každý návrh posoudit podle okolností konkrétního případu. O neshodu v podstatných věcech jde např. při volbě povolání dítěte, studiu dítěte, určení bydliště dítěte, změně příjmení, dispozicích s majetkem apod. Takovou podstatnou věcí je dle názoru odboru legislativně právního i volba základní školy, kterou bude dítě navštěvovat, proto žádost o přestup musí být podána oběma rodiči jakožto zákonnými zástupci nebo doložena souhlasem druhého rodiče. Žádost, z níž není patrný souhlas druhého rodiče, trpí vadou ve smyslu ust. § 45 odst. 2 správního řádu. Dle citovaného ustanovení nemá-li žádost předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán žadateli nedostatky odstranit na místě nebo jej vyzve k jejich odstranění, poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu a poučí jej o následcích neodstranění nedostatků v této lhůtě; současně může řízení přerušit. Rodiče se buď na přestupu dohodnou, nebo jeden z nich může navrhnout soudu, aby dle ust. § 49 zákona o rodině souhlas rodiče nahradil svým rozhodnutím. Po uplynutí poskytnuté lhůty je v případě neodstranění vady možné dle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu řízení usnesením zastavit, resp. (ve fázi odvolacího řízení) dle ust. § 90 odst. 4 správního řádu prvoinstanční rozhodnutí zrušit a řízení zastavit, neboť vada spočívající v absenci souhlasu druhého rodiče brání pokračování v řízení.

Dle názoru odboru legislativně právního je účastníkem řízení dle ust. § 49 školského zákona, jehož předmětem je přestup žáka do jiné školy, pouze žák, který je v řízení zastupován jedním rodičem jakožto zákonným zástupcem (se souhlasem druhého rodiče) či oběma rodiči jakožto zákonnými zástupci. Podstatou institutu zastoupení je, že z úkonů zástupců v řízení nabývá práva a povinnosti zastoupený (viz ust. § 22 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „občanský zákoník“)). Zastoupený je tudíž v řízení o žádosti žadatelem ve smyslu ust. § 27 odst. 1 správního řádu. Zákonní zástupci nebudou rozhodnutím o žádosti přímo dotčeni ve svých právech nebo povinnostech ve smyslu ust. § 27 odst. 2 správního řádu, neboť rozhodnutí o přestupu žáka do jiné školy se práv a povinností z rodičovské zodpovědnosti nedotýká. Tato práva jsou pouze právním důvodem zákonného zastoupení žáka rodiči v řízení, příp. právním důvodem dokládání souhlasu druhého rodiče, pokud žádost nepodepíše oba zákonní zástupci.

Z odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího soudu (RC) 5 Cz 119/67:

Podle ust. § 34 odst. 1 zákona o rodině mají rodičovská práva a povinnosti oba rodiče. Přitom není rozhodné, zda rodiče žijí spolu nebo každý zvlášť, zda jsou rozvedeni či zda žijí v manželském společenství, případně u kterého z rodičů je dítě podle rozhodnutí soudu ve výchově. Ve všech těchto případech zůstávají rodičům práva zachována s výjimkou pouze těch případů, kdy některý z rodičů nemá způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu (§ 34 odst. 2 zákona o rodině) nebo kdy je ve svých rodičovských právech omezen (§ 44 odst. 1 a 2 zákona o rodině), případně kdy je svých rodičovských práv zbaven (§ 44 odst. 3 zákona o rodině). Jinak patří každému z rodičů vedle dalších práv a povinností také právo a povinnost své nezletilé děti zastupovat a spravovat jejich záležitosti (§ 36 zák. o rod.).

Ust. § 37 zákona o rodině umožňuje, aby kterýkoliv z rodičů, který je způsobilý k právním úkonům v plném rozsahu a nebyl zbaven svých rodičovských práv, zastupoval své dítě. Zastupování nezletilého dítěte je nezbytné proto, že občanský zákoník nepřiznává nezletilému dítěti způsobilost k

právním úkonům buď vůbec nebo jí přiznává jen v omezeném rozsahu (srov.ust. § 6 a § 9 občanský zákoník). Proto zákon o rodině upravil též zastupování nezletilých dětí, které svěřil především rodičům jako zákonným zástupcům. Otec i matka mají sice každý samostatná a rovnocenná práva a povinnosti vůči nezletilému dítěti, podobně jako i dítě má stejná práva a povinnosti vůči každému z rodičů. Avšak, může-li otec i matka zastupovat podle zákona své dítě (jako mají oba stejné právo a povinnost spravovat jeho záležitosti), není možné řešit výkon rodičovských práv a povinností tak, že by ve všech případech postačovalo, aby dítě zastupoval jeden z rodičů, aniž by byl druhý rodič dotázán na stanovisko, na jeho názor na řešenou záležitost apod. Zákon o rodině předpokládá, že rodič, který zastupuje dítě, jedná v souladu s vůlí druhého rodiče. Pouze v těch případech, kdy by jeden z rodičů zastupoval dítě v běžných věcech (arg. a contr. ust. § 49 zákona o rodině), není nutné vyjádření druhého rodiče. Jinak však - jde-li o věc podstatnou musí být zjištěno, že projev zastupujícího rodiče je též výrazem vůle druhého rodiče.

To znamená, že - vystupuje-li jako zástupce dítěte jen jeden rodič - je třeba se dotázat druhého rodiče, zda s projevem zastupujícího rodiče souhlasí. Pokud by druhý rodič vyslovil nesouhlas, byly by dány podmínky pro postup podle § 49 zákona o rodině.

JID: 30427/2013/KUUK

V Ústí nad Labem dne 1. 3. 2013

Ing. Štěpán Harašta
vedoucí odboru školství, mládeže a tělovýchovy
Krajského úřadu Ústeckého kraje

10.2 Metodické doporučení odboru školství Krajského úřadu Jihomoravského kraje pro ředitele škol a školských zařízení

Dne 27.07.2011 vydal Nejvyšší správní soud rozsudek č.j. 1 As 53/2011-109, ve kterém se mj. vyjadřuje k některým otázkám rozhodování ředitelů škol a školských zařízení (dále jen „škola“). Dle svého vyjádření připravuje MŠMT novelu školského zákona, která by níže uvedené skutečnosti promítla do právní úpravy. Zatím je však třeba se v praxi držet níže uvedených závěrů. Níže uvedené skutečnosti tedy zatím nevyplývají ze změny právní úpravy, ale ze změny jejího výkladu.

1. Správní orgán

Rozšiřuje se okruh subjektů, které při svém rozhodování budou aplikovat správní řád. Pokud se bude rozhodovat o právech a povinnostech fyzických osob v oblasti veřejné správy, bude v procesu tohoto rozhodování vždy aplikován správní řád. Správní řád budou při svém rozhodování aplikovat nejen veřejné školy, ale i školy ostatní (označované často jako soukromé a církevní). Jinými slovy **správní řád budou aplikovat všechny školy bez ohledu na zřizovatele.**

Správní řád budou aplikovat nejen školy, ale i školská zařízení (také bez ohledu na zřizovatele).

Školský zákon i zákon č. 109/2002 Sb. svěřuje rozhodování o právech a povinnostech fyzických osob (zejména pak dětí, žáků a studentů) do působnosti ředitele školy. Za správní orgán byl tak dosud považován ředitel školy jako fyzická osoba, která vykonává působnost správního orgánu. Podle názoru Nejvyššího správního soudu vyjádřeného ve výše uvedeném rozsudku **je správním orgánem právnická osoba vykonávající činnost školy.** Výše uvedené má mj. následující dopady:

- a) rozšiřuje se okruh oprávněných úředních osob (tedy osob, které mohou vést řízení = provádějí v řízení jednotlivé úkony, podepisují rozhodnutí a jiné písemnosti apod. - viz ustanovení § 15 odst. 2 správního řádu) – ředitel školy je oprávněnou úřední osobou vždy, a to podle školského zákona a zákona č. 109/2002 Sb. vždy; ostatní zaměstnanci právnické osoby mohou být oprávněnou úřední osobou, pokud je ředitel školy výkonem takové činnosti pověřil z důvodu jeho zastupování. O tom, kdo je v řízení oprávněnou úřední osobou, se provede záznam do spisu (viz ustanovení § 15 odst. 4 správního řádu).
- b) výše uvedené by se mělo promítnout i do označení správního orgánu, kdy namísto dosavadního způsobu označování „Ředitel mateřské školy, jejíž činnost vykonává Mateřská škola Znojmo“, resp. „Ředitel Mateřské školy Znojmo“, bude vhodnější např. takový způsob označování:

Mateřská škola Znojmo rozhodla takto..., nebo

Mateřská škola Znojmo rozhodla svým ředitelem ... takto

2. Použití správního řádu

Rozšiřuje se okruh otázek, při jejichž rozhodování se bude aplikovat správní řád – dochází ke změně vnímání ustanovení § 165 odst. 2 školského zákona. Podle dosavadního výkladu aplikovali ředitelé škol správní řád pouze v případech, kdy rozhodovali ve věcech uvedených v ustanovení § 165 odst. 2 školského zákona. V některých případech pak právní úprava předpokládala poněkud nelogickou konstrukci, kdy v případě vyhovění žádosti v řízení ředitel školy podle správního řádu nepostupoval, a v případě zamítnutí žádosti podle správního řádu postupoval.

Podle aktuálního výkladu bude škola a školské zařízení postupovat podle správního řádu vždy, pokud bude v oblasti veřejné správy autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech fyzických osob v oblasti poskytování vzdělávání a školských služeb. Školský zákon ani jiný právní předpis však neobsahuje výčet (seznam) všech takových potenciálních rozhodnutí,

ustanovení § 165 odst. 2 školského zákona se v tomto směru stalo nedostačujícím. K dalšímu osudu ustanovení § 165 odst. 2 školského zákona lze jen říci, že toto se stalo v podstatě nadbytečným (až na uvedené níže), protože neobsahuje konečný výčet, ale naopak minimální počet případů, při jejichž rozhodování ředitel školy aplikuje správní řád. To znamená, že pokud určitý předmět řízení není ve výčtu uveden, neznamená to, že se na předmětné řízení správní řád nevztahuje.

3. Úřední deska

V důsledku změny vnímání správního orgánu, kdy ředitel školy byl posuzován jako fyzická osoba vykonávající působnost správního orgánu (viz ustanovení § 26 odst. 2 správního řádu), se objevila povinnost škol zřizovat úřední desku (viz § 26 správního řádu). Úřední deska musí být veřejně přístupná nepřetržitě (tj. 24 hodin denně a každý den) např. na fasádě budovy a současně se její obsah zveřejňuje i způsobem umožňujícím dálkový přístup (jedná se o jeden obsah zveřejňovaný prostřednictvím dvou médií).

4. Odvolací správní orgán

Odvolacím správním orgánem školy a školského zařízení:

- u škol a školských zařízení, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí, při rozhodování podle § 165 odst. 2 je odvolacím správním orgánem školy a školského zařízení krajský úřad (viz ustanovení § 183 odst. 4 školského zákona);
- u škol a školských zařízení, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí, při rozhodování v jiných věcech než uvedených v ustanovení § 165 odst. 2 je odvolacím orgánem školy a školského zařízení je odvolacím správním orgánem nadřízený orgán (viz ustanovení § 89 odst. 1 správního řádu) – žádná obecně závazná právní norma výslovně neuvádí, kdo tímto orgánem je;
- u škol a školských zařízení jiných zřizovatelů (soukromé a církevní) je odvolacím orgánem školy a školského nadřízený orgán (viz ustanovení § 89 odst. 1 správního řádu) – žádná obecně závazná právní norma výslovně neuvádí, kdo tímto orgánem je;
- u dětských domovů, dětských domovů se školou a výchovných ústavů (bez ohledu na zřizovatele) je odvolacím správním orgánem školského zařízení krajský úřad (viz ustanovení § 36 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb.);
- u diagnostických ústavů (bez ohledu na zřizovatele) je odvolacím správním orgánem školského zařízení MŠMT (viz ustanovení § 36 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb.).

(2013)

11. Zápis do 1. ročníku a správní řád

Správní řízení se obecně zahajuje dvěma způsoby: na žádost nebo z moci úřední, v tomto případě na žádost zákonného zástupce žáka. Ten musí podat žádost o přijetí k základnímu vzdělávání nebo k odkladu povinné školní docházky. Tuto žádost může podat písemně nebo ústně do protokolu. Školy mají připraven tiskopis žádosti, ale protože formu podání si volí zákonný zástupce dítěte, má tiskopis školy jen doporučující charakter. Podání žádosti ústně znamená, že je o ní sepsán písemný protokol.

Náležitosti žádosti (§ 45 správního řádu):

- kdo ji podává (jméno, příjmení datum narození a místo pobytu, popř. jinou adresu pro doručování),
- předmět žádosti - co žadatel žádá,
- označení správního orgánu, jemuž je žádost doručována,
- případné další náležitosti,
- podpis žadatele
- žadatel je povinen na výzvu prokázat svoji totožnost průkazem.

Přerušit správní řízení musí správní orgán (ředitel školy) tehdy, pokud žádost neobsahuje předepsané náležitosti (§ 64 správního řádu) – tedy když například v žádosti o odklad chybí dvě přílohy - kladné vyjádření školského poradenského zařízení, a odborného lékaře nebo klinického psychologa. Přerušování řízení o odkladu je nutné, pokud by ředitel nemohl dodržet zákonnou lhůtu 30 dnů pro vydání rozhodnutí.

O přerušování řízení a následně o ukončení přerušování řízení vyrozumí ředitel školy účastníky řízení a provede o tom záznam do spisu.

Založení spisu, který bude obsahovat:

- žádost zákonného zástupce, případně protokol o ústně podané žádosti
- rozhodnutí ředitele školy,
- doklad o předání rozhodnutí (rodiče potvrdí svým podpisem na kopii rozhodnutí o přijetí)

V případě odkladu

- doporučení školského poradenského zařízení k odkladu
- doporučení odborného lékaře nebo klinického psychologa k odkladu
- případně informace o přerušování správního řízení a ukončení správního řízení.

Rozhodnutí

Obecně má rozhodnutí tři části

Výrok

- jak byl vyřešen předmět řízení (žádosti)
- právní norma určující, že odklad školní docházky je možný
- právní předpis, ze kterého vyplývá oprávnění ředitele rozhodnout o odkladu
- označení účastníků řízení
- lhůta – kdy bude školní docházky zahájena

Odůvodnění

- důvod rozhodnutí – byla podána žádost
- podklady pro rozhodnutí – výše uvedená dvě doporučení
- čím se správní orgán při rozhodnutí řídil – že obě doporučení byla kladná
- informace o námitkách a jejich vyřešení

Odůvodnění není nutné, pokud se žádosti vyhová v plném rozsahu.

V odůvodnění se uvedou důvody výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřeními k podkladům rozhodnutí (§ 68 odst. 3 č. 500/2004 Sb., správní řád., ve znění pozdějších předpisů).

Podle § 36 odst. 3 správního řádu, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí (neplatí, pokud se žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a pokud se účastník práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal). V odůvodnění se uvede, že účastník byl prokazatelně vyrozuměn o svém právu vyjádřit se k podkladu rozhodnutí, a tohoto práva využil a k věci se vyjádřil, nebo nevyužil a lhůta k vyjádření marně uplynula.

V odůvodnění se popíše, jaká byla stanovena kritéria pro přijetí, zda účastník řízení (dítě) tyto podmínky (kritéria) splnil nebo nesplnil, uvedou se podklady pro vydání rozhodnutí, dále skutečnosti, kterými se ředitel školy řídil při vydání rozhodnutí, informaci o tom, jak ředitel přistoupil k vypořádání s případně předloženými návrhy, námitkami, informacemi, důvody výroku rozhodnutí.

Odůvodnění by mělo obsahovat zejména informace o počtu podaných žádostí, počtu přijatých dětí a kritériích k přijetí dítěte. Odůvodnění nemůže být obecné, musí být provedena tzv. individualizace případu, musí být popsáno, proč ředitel školy rozhodl v konkrétním případě tak, jak rozhodl.

Pokud odůvodnění chybí nebo je nedostatečné, je tzv. nepřezkoumatelné a takové rozhodnutí musí být v odvolacím nebo přezkumném řízení zrušeno.

Oznámení

Přijetí se uchazečům oznamuje podle novelizovaného znění § 183 ŠZ po 1.1.2012 pouze zveřejněním seznamu přijatých uchazečů. Jde o povinný způsob oznamování. Rozhodnutí se v tom případě oznamuje zveřejněním seznamu uchazečů pod přiděleným registračním číslem s výsledkem řízení u každého uchazeče, seznam se zveřejňuje na veřejně přístupném místě ve škole a na ZŠ a SŠ způsobem umožňující dálkový přístup – zveřejněním seznamu se považují rozhodnutí za oznámená. Seznam musí být zveřejněn nejméně 15 dnů (a to oběma způsoby). Musí obsahovat datum zveřejnění (z toho vyplývá, že seznam musí být zveřejněn oběma způsoby ve stejný den). Měl by uvádět přijaté i nepřijaté uchazeče.

Dnem zveřejnění seznamu se rozhodnutí o přijetí považují za oznámená a následující den začíná běžet lhůta pro odvolání.

Tento zjednodušený způsob oznamování neznamena, že se nebude vyhotovovat písemné rozhodnutí. I v tomto případě musí být rozhodnutí písemně vyhotoveno a založeno do spisu (§ 67 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb. o správním řízení). Není již nutné doručovat písemné vyhotovení rozhodnutí uchazečům, ti ale mají právo požádat o vyhotovení stejnopisu písemného vyhotovení (§ 69 odst. 4 správního řádu). Lze pak zvolit v podstatě jakýkoliv způsob předání, např. doručení obyčejnou zásilkou.

Způsob doručení se označí do spisu.

Po uplynutí doby, během které se lze odvolat označí ředitel školy na rozhodnutí, že nabylo právní moci, datum, podpis, úřední razítko.

12. SPOI 2019/2020

Soubor pedagogicko-organizačních informací pro mateřské školy, základní školy, střední školy, konzervatoře, vyšší odborné školy, základní umělecké školy, jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky a školská zařízení na školní rok 2018/2019

4.1. Zápis do 1. ročníku základního vzdělávání

Zápis do 1. ročníku základního vzdělávání proběhne dle § 36 odst. 4 školského zákona **od 1. dubna do 30. dubna 2019**. Tento termín se vztahuje na školy všech zřizovatelů. **Metodické doporučení k organizaci zápisů k povinné školní docházce** je zveřejněno na <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/informace-k-organizaci-zapisu-k-povinne-skolni-dochazce>

13. Správní řízení a odklad školní docházky

13.1 Postup

Stručný přehled postupu při vyřízení žádosti o odklad.

Škola dostane od rodičů žádost o odklad školní docházky. Škola musí v takovém případě zahájit správní řízení. Pokud rodiče nedoloží všechny potřebné doklady (z pedagogicko-psychologické poradny **a** od odborného lékaře nebo klinického psychologa) do 30 dnů, pak musí správní řízení přerušit. Toto přerušení musí rodičům oznámit. Až rodiče potřebné dokumenty dodají, pak škola přerušení správního řízení ukončí a opět o tom rodiče – účastníky řízení informuje. Pak rozhodne o odkladu povinné školní docházky a rozhodnutí zašle/doručí rodičům.

Tolik princip postupu. Pokud jej však podrobně doplníme o správní náležitosti, pak je postup poněkud náročnější:

Škola dostane od rodičů žádost o odklad školní docházky. Škola přijetí žádosti **zaznamená do spisu**. Škola po předložení **písemné žádosti** rodičů (nebo ústní do protokolu) musí v takovém případě zahájit správní řízení. Pokud rodiče nedoložili všechny potřebné doklady (z pedagogicko-psychologické poradny **a** od odborného lékaře nebo klinického psychologa) do 30 dnů, pak musí správní řízení přerušit. Toto přerušení musí rodičům **písemně oznámit formou usnesení**. Jakmile rodiče potřebné dokumenty dodají, škola přijetí **zaznamená do spisu**. Přerušení správního řízení ukončí a opět o tom rodiče – účastníky řízení informuje. **Písemně a** provede **záznam do spisu**. Pak ředitel školy rozhodne o odkladu povinné školní docházky rozhodnutím ve správním řízení.

Jsou zde tedy nové nároky na vedení dokumentace a vypracování vhodného textu pro

- žádost rodičů,
- spis o přijetí k základnímu vzdělávání,
- usnesení o přerušení správního řízení,
- vyrozumění rodičů o ukončení přerušení řízení,
- poučení rodičů o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí
- rozhodnutí o odkladu.

13.3. Žádost rodičů (zákonných zástupců)

Vhodnou formulací v žádosti o přijetí nebo o odklad se mohou účastníci vzdát nároku na doručení písemného vyhotovení usnesení o přerušení řízení.

Správní řád,

§ 45, Žádost

(1) "Žádost musí mít náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 a musí z ní být patrné, co žadatel žádá nebo čeho se domáhá. Žadatel je dále povinen označit další jemu známé účastníky."

(2) "Nemá-li žádost předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán žadateli nedostatky odstranit na místě nebo jej vyzve k jejich odstranění, poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu a poučí jej o následcích neodstranění nedostatků v této lhůtě; současně může řízení přerušit (§ 64)."

§ 37, Podání

(2) Z podání musí být patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Fyzická osoba uvede v podání jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování podle § 19 odst. 3. Podání musí obsahovat označení správního orgánu, jemuž je určeno, další náležitosti, které stanoví zákon, a podpis osoby, která je činí.

zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (správní řád)

13.4 Žádost o přijetí

Vzor či tiskopis žádosti není stanoven žádným právním předpisem, každá škola si jej vytváří sama. Měla by přitom jen respektovat obecné náležitosti žádosti vyplývající především ze správního řádu, zejména:

- název a sídlo právnické osoby vykonávající činnost školy,
- identifikaci **zákonného zástupce dítěte** (jméno, příjmení, místo trvalého pobytu, příp. jiná adresa pro doručování dle § 19 odst. 3 správního řádu),
- identifikaci **účastníka řízení**, tedy dítěte (jméno, příjmení, datum narození, trvalý pobyt),
- určení věci, které se podání týká (o co žadatel žádá, tj. přijetí k základnímu vzdělávání)
- přidělení **registračního čísla** (z důvodu oznamování přijatých dětí)
- podpis zákonného zástupce (z žádosti by mělo být zřejmé, že žádost je podána se souhlasem obou zákonných zástupců, kteří se ale dohodli, že záležitost bude vyřizovat jen jeden z nich)

Je možné již v žádosti stanovit lhůtu k seznámení s podklady před vydáním rozhodnutí a vyjádření se k nim a vyzvat je k tomuto dle § 36 odst. 2 a 3 správního řádu (určitý termín a místo), kdy přímo pod tímto textem je třeba požadovat podpis zákonných zástupců.

Zvláštní náležitosti žádosti vyplývající z ustanovení školského zákona

- údaj o tom, že se jedná o dítě se zdravotním postižením (vyjádření školského poradenského zařízení, pokud již dítě bylo diagnostikováno)
- údaje a doklady vztahující se ke kritériím stanoveným pro přijetí ředitelem školy (údaje týkající se např. místa trvalého pobytu dítěte, státního občanství, druhu povolení k pobytu u cizinců, délky provozu, ke kterému se dítě hlásí)
- ke každému tvrzenému údaji zákonnými zástupci je třeba požadovat doklad, pokud je to možné a účelné

Žadatel:
(jméno, příjmení, místo pobytu, popř. jiná adresa pro doručování)

Správní orgánu, jemuž je žádost doručována: Základní škola _____.

Žádost

Podle ustanovení § 36, odstavce 4 a 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

přihlašuji k zápisu k povinné školní docházce na Základní škole _____

jméno dítěte _____ datum narození _____

místo pobytu _____

Byl jsem poučen o možnosti odkladu školní docházky.

Zákonní zástupci dítěte (žáka) se dohodli, že záležitosti spojené s přijetím k základnímu vzdělávání (přestupu do jiné základní školy, s odkladem školní docházky aj.) bude vyřizovat zákonný zástupce (jméno a příjmení):

Dávám svůj souhlas základní škole k tomu, aby pro účely přijímacího řízení zpracovávala a evidovala osobní údaje a osobní citlivé údaje mého dítěte ve smyslu všech ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění a Evropského nařízení ke GDPR.

Svůj souhlas poskytuji pro účely vedení povinné dokumentace školy podle zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona v platném znění, vedení nezbytné zdravotní dokumentace a psychologických vyšetření. Souhlas poskytuji na celé období školní docházky mého dítěte na této škole a na zákonem stanovenou dobu, po kterou se tato dokumentace na škole povinně archivuje. Byl jsem poučen o právech podle zákona č. 101/2000 Sb. a Evropského nařízení ke GDPR.

V _____ dne _____

podpis zákonného zástupce

.....

(údaje školy)

<u>Podací razítko</u>	
Základní škola	_____
Datum doručení	2019
Číslo jednací	/2019
Počet listů	1
Počet listů příloh	0

13.5 Žádost o odklad

Žadatel: Jméno, příjmení _____

Místo trvalého pobytu _____

Žádost

Základní škole _____.

Podle ustanovení § 37 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) **žádám o odklad povinné školní docházky**

jméno dítěte _____ datum narození _____

Zákonní zástupci dítěte (žáka) se dohodli, že záležitosti spojené s přijetím k základnímu vzdělávání (přestupu do jiné základní školy, s odkladem školní docházky aj.) bude vyřizovat zákonný zástupce (jméno a příjmení):

V _____ dne _____

podpis zákonného zástupce

Přílohy:

- doporučující posouzení příslušného školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa

.....
(údaje školy)

Podací razítko

Základní škola _____

Datum doručení .2019

Číslo jednací /2019

Počet listů

Počet listů příloh

13.6 Založení spisu

Pro přehlednost je vhodné vytvořit obálku spisu pro zaznamenávání důležitých skutečností:

SPIS

Spisový znak **A14**

Číslo jednací **/2019**

Přijetí žáka k základnímu vzdělávání včetně odkladu školní docházky a dodatečného odkladu povinné školní docházky

Jméno _____ datum narození _____

Dokument	Vyřízeno dne	Spisová značka	Číslo jednací	Nabytí právní moci
Žádost o přijetí k základnímu vzdělávání	19.4.2019	A14	/2019	
Rozhodnutí o přijetí k základnímu vzdělávání		A14	/2019	
Usnesení o přerušení správního řízení		A14	/2019	
Informace o ukončení přerušení správního řízení		A14	/2019	
Žádost o odklad školní docházky		A14	/2019	
Doporučení školského poradenského zařízení		A14	/2019	
Doporučení odborného lékaře (nebo klinického psychologa)		A14	/2019	
Rozhodnutí o odkladu školní docházky		A14	/2019	
Zamítnutí žádosti o odklad povinné školní docházky		A14	/2019	
Žádost o dodatečný odklad školní docházky		A14	/2019	
Rozhodnutí o dodatečném odkladu školní docházky		A14	/2019	
Zamítnutí žádosti o dodatečný odklad povinné školní docházky		A14	/2019	

13.7 Přerušeni správního řízení

Přerušit správní řízení musí správní orgán (ředitel školy) tehdy, pokud žádost neobsahuje předepsané náležitosti (§ 64 správního řádu) – tedy když k rozhodnutí o odkladu chybí potřebné přílohy žádosti - kladné vyjádření školského poradenského zařízení a doporučení odborného lékaře (nebo klinického psychologa). Přerušeni je nutné, pokud by ředitel nemohl dodržet zákonnou lhůtu 30 dnů pro vydání rozhodnutí.

O přerušeni řízení a vyznamenání ředitel školy účastníky řízení **usnesením** a provede o tom záznam do spisu.

Správní řád:

§ 64

*(1) Správní orgán může řízení **usnesením** přerušit*

a) současně s výzvou k odstranění nedostatků žádosti podle § 45 odst. 2,

§ 45, Žádost

(2) "Nemá-li žádost předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán žadateli nedostatky odstranit na místě nebo jej vyzve k jejich odstranění, poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu a poučí jej o následcích neodstranění nedostatků v této lhůtě; současně může řízení přerušit (§ 64)."

§ 76, Usnesení

(1) V případech stanovených zákonem rozhoduje správní orgán usnesením.

(3) Usnesení se oznamuje podle § 72, nestanoví-li zákon, že se pouze poznamená do spisu. Usnesení, které se oznamuje podle § 72, nabývá právní moci, bylo-li oznámeno a nelze-li proti němu podat odvolání. O usnesení, které se pouze poznamená do spisu, se účastníci vhodným způsobem vyznamenají; takové usnesení nabývá právní moci poznamenáním do spisu. Usnesení, které se pouze poznamená do spisu, může správní orgán v průběhu řízení změnit novým usnesením; nové usnesení se pouze poznamená do spisu.

(5) Proti usnesení se může odvolat účastník, jemuž se usnesení oznamuje. Odvolání proti usnesení nemá odkladný účinek. Proti usnesení, které se pouze poznamená do spisu, a proti usnesení, o němž to stanoví zákon, se nelze odvolat.

§ 72, Oznamování rozhodnutí

(1) Rozhodnutí se účastníkům oznamuje doručením stejnopisu písemného vyhotovení do vlastních rukou nebo ústním vyhlášením. Nestanoví-li zákon jinak, má ústní vyhlášení účinky oznámení pouze v případě, že se účastník současně vzdá nároku na doručení písemného vyhotovení rozhodnutí. Tato skutečnost se poznamená do spisu.

(2) Pokud se všichni účastníci vzdají nároku na doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, učiní se místo písemného vyhotovení rozhodnutí pouze záznam do spisu podle § 67 odst. 2 věty druhé. zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (správní řád)

Pokud se účastníci písemně vzdali nároku podle předchozího odstavce, není nutné dávat usnesení písemnou formu, což je výhodné, protože s touto formou dokumentu nemají školy zkušenosti a vhodné vzory nejsou k dispozici.

13.8 Usnesení o přerušení správního řízení

Usnesení

Ředitel základní školy, jejíž činnost vykonává Základní škola _____ (název školy)____, rozhodl podle ustanovení § 64 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád v platném znění, ve věci žádosti o odkladu povinné školní docházky

jméno dítěte _____ datum narození _____

takto:

Ředitel školy přerušuje správní řízení o odkladu povinné školní docházky na dobu, nutnou k zajištění potřebných náležitostí žádosti - doporučujícího stanoviska školského poradenského zařízení a doporučujícího stanoviska odborného lékaře (nebo klinického psychologa)

Odůvodnění:

Zákonní zástupci dítě podali dne _____ žádost o odklad jeho povinné školní docházky. Protože tato žádost nespĺňuje podmínky uvedené v § 37, odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), nelze o žádosti rozhodnout.

Ředitel školy vyzývá žadatele podle § 45, odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád v platném znění o odstranění této vady a o doložení potřebných náležitostí, tj. doporučující stanovisko školského poradenského zařízení a doporučující stanovisko odborného lékaře nebo klinického psychologa, bez zbytečného odkladu, nejpozději do xx.4.2018. Po dobu přerušení správního řízení lhůta k vydání rozhodnutí neběží. Po doložení uvedených náležitostí bude přerušení správního řízení ukončeno.

Poučení: Proti tomuto usnesení lze podat odvolání ve lhůtě do 15 dnů od jeho doručení. Odvolání se podává u ředitele základní školy, jejíž činnost vykonává Základní škola (název školy) a rozhoduje o něm Krajský úřad _____ kraje. Odvolání proti usnesení nemá odkladný účinek

(úřední razítko)

titul, jméno, příjmení
ředitel školy

13.9 Vyrozumění o ukončení přerušení správního řízení

Předpisy neuvádí žádné další požadavky na znění, pouze to, že účastníky řízení musíme informovat a provést o tom záznam do spisu.

Vážení,

žádost o odklad povinné školní docházky vašeho dítěte, kterou jste podali škole, neobsahovala potřebné náležitosti. Proto Vám bylo oznámeno, že správní řízení v této věci bylo přerušeno a byli jste vyzváni k doplnění žádosti.

Dne _____ jste k žádosti doložili obě potřebná doporučení. Tím odpadla překážka řízení, přerušeno řízení je tímto dnem ukončeno a správní řízení pokračuje. Do 15 dnů od ukončení přerušeno řízení bude vydáno rozhodnutí ve věci.

(běžné razítko)

titul, jméno, příjmení
ředitel školy

13.10 Rozhodnutí

Kromě rozhodnutí je nutné rodiče informovat ve smyslu školského zákona:

§ 37

Odklad povinné školní docházky

(4) Pokud ředitel školy rozhodne o odkladu povinné školní docházky podle odstavce 1 nebo 3 (tj. o odkladu nebo dodatečném odkladu), doporučí zároveň zákonnému zástupci dítěte vzdělávání dítěte v přípravné třídě základní školy nebo v posledním ročníku mateřské školy, pokud lze předpokládat, že toto vzdělávání vyrovná vývoj dítěte.

školský zákon č. 561/2004 Sb.

14. Autoremedura

Pokud se rodič odvolají a ředitel školy se rozhodne změnit své původní rozhodnutí o nepřijetí, pak nemusí odvolání rodičů posílat na krajský úřad, ale může své původní rozhodnutí o nepřijetí dítěte změnit na rozhodnutí o přijetí.

Jde o tzv. autoremeduru. Pokud může odvolání v plném rozsahu vyhovět, vydá nové rozhodnutí – o přijetí (§ 87 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád).

(název a sídlo školy dle zřizovací listiny)

Vdne.....

Č.j.:.....

Rozhodnutí

Ředitel základní školy, jejíž činnost vykonává Základní škola _____ (název školy)____, jako místně a věcně příslušný správní orgán dle § 10 a 11 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, rozhodl podle § 34 odst. 3 a § 165 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s § 87 správního řádu o odvoláník rozhodnutí o nepřijetí trvalým pobytem k základnímu vzdělávání do (název a sídlo školy podle zřizovací listiny) vydaném ředitelem/ školy dne pod č.j.takto:

Odvolání se v plném rozsahu vyhovuje a ředitel základní školy (název a sídlo školy podle zřizovací listiny) mění své rozhodnutí ze dne pod č.j. takto:

....., trvalým pobytem

se přijímá

k základnímu vzděláváníod školního roku 2019/2020 k datu 1.9.2019.

Odůvodnění

(Pokud se účastníkovi vyhovuje, není odůvodnění třeba uvádět : Podle § 68 odst. 4 správního řádu odůvodnění rozhodnutí není třeba, jestliže správní orgán prvního stupně všem účastníkům v plném rozsahu vyhoví, což se týká i autoremedury.)

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému úřadu kraje, a to prostřednictvím (název a sídlo školy dle zřizovací listiny), u níž se odvolání podává.

(otisk úředního razítka)

*titul, jméno, příjmení
ředitel školy*

15. Dokumenty předávané ředitelem školy krajskému úřadu, pokud se rodiče odvolají

Každý úřad může mít své požadavky, ale většinou může jít o:

1. Žádost o přijetí dítěte k základnímu vzdělávání (kopie ověřená s originálem).
2. Zápisový osobní list (kopie ověřená s originálem).
3. Protokol o vyjádření se k podkladu rozhodnutí, pokud se zákonný zástupce dostavil a vyjádřil se k podkladům, popř. výzva zákonnému zástupci o možnosti vyjádřit se v určité lhůtě k podkladům rozhodnutí společně doplněná doručenkou, pakliže se rodič nedostavil a své možnosti nevyužil. (§ 18 a § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, kopie ověřená s originálem).
4. Rozhodnutí ředitele základní školy o nepřijetí dítěte k základnímu vzdělávání (kopie ověřená s originálem)
5. Doklad o předání rozhodnutí (doručenka nebo podpis zákonného zástupce s datem převzetí na originál rozhodnutí, kopie ověřená s originálem).
6. Odvolání proti rozhodnutí o nepřijetí k základnímu vzdělávání – originál + obálka
7. Vyjádření ředitele základní školy k podanému odvolání.
8. Další písemnosti, které se vztahují k věci (kopie ověřená s originálem).
9. Informace o přerušení a zastavení správního řízení (§ 64 až § 66 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, kopie ověřená s originálem).
10. Obecně závazná vyhláška obce, kterou se stanoví školské obvody základních škol zřízených městem, obcí, pokud byla vydána (kopie).
11. Kritéria pro přijetí dítěte do prvního ročníku základní školy, případně dodatečná a pomocná kritéria (kopie ověřená s originálem).
12. Seznam dětí přijatých do prvního ročníku základní školy (kopie ověřená s originálem).
13. Seznam nepřijatých dětí do prvního ročníku základní školy (kopie ověřená s originálem).
14. Datum zveřejnění seznamu přijatých dětí na přístupném místě ve škole a na webových stránkách.

16. Vyjádření zákonných zástupců k podkladům pro vydání rozhodnutí

Jako zákonný zástupce dítěte _____ jste podal žádost o jeho přijetí k základnímu vzdělávání (odklad školní docházky) v Základní škole Sděluji Vám, že podle ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, máte možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Nahlédnout do podkladů pro rozhodnutí můžete ve lhůtě doti pracovních dnů (*lhůtu ředitel školy stanoví v rozmezí 5 až 10ti dnů*) ode dne doručení této výzvy, v Základní škole vždy od ... do ... hodin. Přitom po vás může být vyžadováno prokázání totožnosti.

Podle ustanovení § 38, odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, máte právo nahlížet do spisu, činit si z něj výpisy a máte nárok na pořízení kopie spisu nebo jednotlivých dokumentů.

Po uplynutí výše uvedené lhůty škola rozhodne o vaší žádosti.

Vdne

(běžné razítko)

titul, jméno, příjmení
ředitel školy

17. Protokol o ústním jednání

(název a sídlo školy dle zřizovací listiny)

Vdne.....

Č.j.:.....

Protokol o ústním jednání

ve věci žádosti o přijetí (jméno a datum narození účastníka řízení).....
(trvalý pobyt).....k základnímu vzdělávání
do.....(název školy dle zřizovací listiny).

Místo jednání, datum a čas:

Účastník řízení:

Jméno a příjmení:

Bydliště:

Zákonný zástupce účastníka řízení:

Jméno a příjmení:

Bydliště:

Oprávněná úřední osoba:

Jméno a příjmení:

Další přítomné osoby:

Poučení o procesních právech:

- dle § 8 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) je povinností účastníka bezodkladně upozornit správní orgán na řízení u jiného správního orgánu
- dle § 16 odst. 2 správního řádu písemnosti v cizím jazyce překládá účastník v originálním znění a v úředně ověřeném překladu do jazyka českého
- dle § 16 odst. 3 správního řádu je stanoveno právo účastníka řízení na tlumočnicka
- dle § 33 odst. 1 správního řádu má účastník řízení oprávnění zvolit si zmocněnce
- dle § 36 odst. 1 a 2 správního řádu je účastník řízení oprávněn navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení a oprávnění účastníka vyjádřit své stanovisko a požadovat informace o řízení
- podle §36 odst.3 správního řádu mají účastníci řízení před vydáním rozhodnutí možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se v jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.
- dle § 36 odst. 4 správního řádu má účastník či zástupce povinnost na výzvu oprávněné úřední osoby předložit průkaz totožnosti
- dle § 38 odst. 1 a 4 správního řádu je účastník a zástupce oprávněn nahlížet do spisu a právo činit si ze spisu výpisy a pořízení kopie spisu
- dle § 41 odst. 2 správního řádu je účastník oprávněn požádat o prominutí zmeškání úkonu za splnění zákonných podmínek
- dle § 50 odst. 2 správního řádu má účastník povinnost poskytovat součinnost při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí
- dle § 52 správního řádu má účastník povinnost označit důkazy na podporu svých tvrzení

- dle § 59 správního řádu v souvislosti s § 49 správního řádu má správní orgán oprávnění předvolat osoby, jejíž osobní účast na úkonu v řízení je nutná a povinnost předvolaného dostavit se včas na určené místo
- dle § 60 odst. 1 správního řádu má správní orgán oprávnění předvést účastníka nebo svědka za splnění zákonných podmínek
- dle § 63 správního řádu se stanoví možnost správního orgánu po předchozím upozornění vykázat rušící osobu z místa jednání či úkonu
- podle § 82 odst. 4 správního řádu k novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedeným v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, se přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve

Vyjádření zákonných zástupců:

Počet stran protokolu:

Počet stran příloh:

Protokol byl přečten a schválen všemi přítomnými osobami, podepsán jako správný a jednání bylo ukončeno dne..... v hodin.

Podpisy zúčastněných osob

.....

Důvod(y) odepření podpisu:

Stejnopis protokolu byl předán účastníkům jednání, s nímž bylo ústně jednáno.

podpis stvrzující převzetí stejnopisu protokolu:

18. Plná moc udělená zákonným zástupcem dítěte jiné osobě

PLNÁ MOC

Já (titul, jméno, příjmení),
narozený dne bydliště,
jako zákonný zástupce dítěte
.....(narození, bydliště)

uděluji tuto plnou moc

panu/paní (titul, jméno, příjmení),
narozené/mu dne bydliště.....,

aby mým jménem činila veškeré právní úkony, které jsou spojeny s povinnou školní docházkou mého dítěte.

(Nebo tyto úkony vyjmenovat, nebo uvést, které provádět nesmí).

Podpis zákonného zástupce dítěte: _____

Výše uvedené zmocnění přijímám.

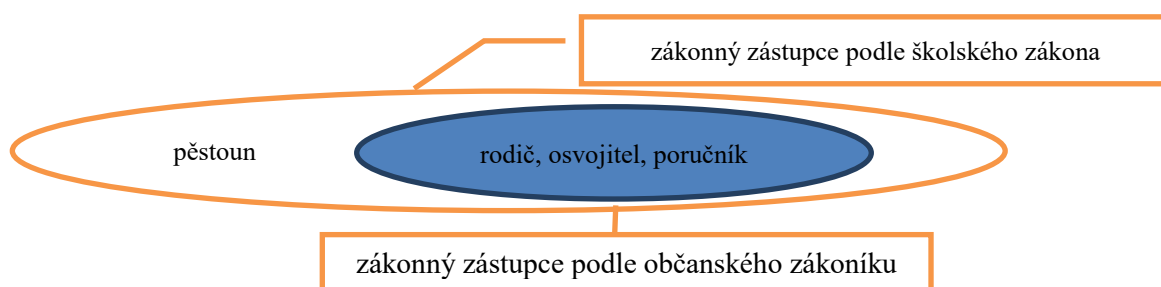
Podpis zmocněnce: _____

19. Pěstoun

Práva a povinnosti pěstounů je potřeba vysvětlit v návaznosti na vymezení zákonných zástupců. V současné době je tzv. legislativní zkratka „zákonného zástupce“ obsažena v ustanovení § 17 odst. 3 školského zákona. Podle uvedené legislativní zkratky je *zákonným zástupcem osoba, která je v souladu se zvláštním předpisem nebo s rozhodnutím soudu oprávněna jednat za dítě nebo nezletilého žáka*.

Zákonného zástupce vymezuje zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Osoba, která je v souladu s občanským zákoníkem zákonným zástupcem dítěte, je **rodič, osvojitel a poručník**. **Pěstoun** (§ 966 a násl. občanského zákoníku) není dle občanského zákoníku zákonným zástupcem dítěte. Na druhou stranu je (mimo jiné i) pěstoun osoba, která je s rozhodnutím soudu oprávněna jednat za dítě nebo nezletilého žáka.

To znamená, že školský zákon pojímá zákonné zástupce v širším smyslu než občanský zákoník. Pro názornost použijme jednoduché schéma (upozorňuji, že ve schématu nejsou uvedeny případy všech osob, které se podle školského zákona chápou jako zákonní zástupci):

To znamená, že pěstoun se podle školského zákona chápe jako zákonný zástupce ve věci, ve které je na základě rozhodnutí soudu oprávněn jednat.

Pěstoun má právo a povinnost o dítě osobně pečovat (§ 966 odst. 1 občanského zákoníku). Dle § 966 odst. 2 občanského zákoníku pěstoun při výchově dítěte vykonává přiměřeně povinnosti a práva rodičů. Je povinen a oprávněn rozhodovat **jen o běžných záležitostech dítěte**, v těchto záležitostech dítě zastupovat a spravovat jeho jmění. Vyžadují-li to okolnosti, stanoví další povinnosti a práva pěstouna soud. Za běžnou záležitost dítěte lze považovat např. informování se o průběhu a výsledcích vzdělávání, informování školy o změně zdravotní způsobilosti, omlouvání nepřítomnosti dítěte mateřské školy nebo nezletilého žáka. Za běžnou záležitost nelze považovat rozhodování o právech a povinnostech dítěte mateřské školy nebo nezletilého žáka, které mají podstatný vliv na vznik práva na vzdělávání, průběh a skončení vzdělávání (např. rozhodování o přijetí k předškolnímu vzdělání, rozhodování o změně oboru vzdělání).

V nikoli běžných záležitostech dítě (nezletilé dítěte mateřské školy; nezletilého žáka; nezletilé dítě, kterému je poskytována ústavní nebo ochranná výchova) zastupují jeho rodiče (pokud nejsou omezeni ve své rodičovské odpovědnosti, nebo pokud rodičovské odpovědnosti nejsou zbaveni). To mimo jiné znamená, že procesně nezpůsobilého účastníka správního řízení (např. nezletilého uchazeče o vzdělávání) ve správním řízení nemůže zastupovat pěstoun. Pokud by se ukázalo, že je potřebné, aby byly pěstounovi stanoveny povinnosti, resp. další práva, nad rámec § 966 občanského zákoníku, rozhodne o tom soud. K uvedeným povinnostem (resp. právům) může patřit právo zastupovat dítě ve správním řízení.

20. Dodatečný odklad

Odklad povinné školní docházky je poměrně častý, žádoucí a vhodný, většina dětí se během roku odkladu úspěšně vyrovná s nedostatky ve svém vývoji. Ve výjimečných případech ale ani tento rok odkladu nestačí, někdy ani po něm není dítě na potřebném stupni vývoje a potřebovalo by ještě další odklad. Ten ale před zahájením školní docházky podruhé povolit nelze, s ohledem na § 37 odst. 1 ŠZ, podle kterého dítě musí zahájit povinnou školní docházku ve školním roce, ve kterém dovrší nejvýše osmý rok věku.

Pokud dítě zahájí školní docházku a ve vzdělávání selhává, řešením může být *dodatečný odklad*, podle § 37, odst. 3 ŠZ.

Pojmy *odklad* a *dodatečný odklad* je nutné odlišovat, mají velmi rozdílný obsah.

„Běžný“ *odklad* podle § 37 odst. 1 ŠZ lze povolit pouze před zahájením povinné školní docházky, později už ne. Ještě před pár lety se o něm rozhodovalo třeba i v červenci a srpnu, tedy těsně před termínem, kdy dítě mělo nastoupit do školy. Nyní školský zákon stanovuje přísnější podmínky, rodiče musí o *odklad* požádat nejpozději do konce května. Řízení o *odkladu* se zahájí výhradně na žádost zákonného zástupce, je nezbytné doporučení školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa. K názorům školy, ani poznatkům z průběhu zápisu se nepřihlíží.

Pro *dodatečný odklad* (podle § 37, odst. 3 ŠZ) většina těchto omezení neplatí. *Dodatečný odklad* lze také povolit opět jen v určitém období – v průběhu prvního pololetí prvního školního roku dítěte. Tedy vždy až po prvním září, ne dřív. Poznámka: Občas se ředitelé chybně domnívají, že o „běžný“ *odklad* se jedná pouze v případě, když rodič podá žádost u zápisu do první třídy a vyřizování jakékoli pozdější žádosti (v době od zápisu do 31.5.) formulují nesprávně jako povolení *dodatečného odkladu*. Řízení o *dodatečném odkladu* lze opět zahájit na základě žádosti rodičů, pokud si sami uvědomí, že jejich ratolest na školu zatím prostě nestačí. Často takto rodiče ovšem řeší jen nemožnost požádat podruhé o *běžný odklad*, nebo když nestihnou podat žádost o *odklad* do stanoveného termínu, anebo když poradna *odklad* nedoporučí a rodiče na něm přesto trvají.

Na rozdíl od „běžného“ *odkladu* ale může *dodatečný odklad* navrhnout také ředitel školy, pokud jej k tomu vedou nedostačující výsledky dítěte ve vzdělávání a *dodatečně* zjištěná tělesná nebo duševní vyspělost dítěte v průběhu prvního pololetí školního roku. Pro *dodatečný odklad* ale musí získat souhlas zákonných zástupců dítěte, bez něj nelze *dodatečný odklad* povolit, i když je škola přesvědčena, že by to bylo v zájmu dítěte. Tady se již vychází pouze ze skutečností, které při vzdělávání dítěte zjistili zkušební pedagogové školy, není nutné ani doporučení školského poradenského zařízení, ani odborného lékaře, ani klinického psychologa.

Pokud má dítě „běžný“ *odklad* před zahájením školní docházky, v následujícím školním roce musí splnit povinnost podle § 37 odst. 1 ŠZ, tedy zahájit školní docházku. Další *odklad* mu nelze povolit. Ale po zahájení školní docházky, tedy po 1.9. nic nebrání podání žádosti o *dodatečný odklad* a jeho povolení. Věkový limit osmi let, uvedený v § 37 odst. 1, se na *dodatečný odklad* nevztahuje. Také *dodatečný odklad* lze ale povolit jen jednou, pouze v prvním roce plnění povinné školní docházky.

Pokud ředitel školy o *dodatečném odkladu* rozhodne, musí zároveň doporučit zákonnému zástupci dítěte vzdělávání dítěte v přípravné třídě základní školy nebo v posledním ročníku mateřské školy, pokud lze předpokládat, že toto vzdělávání vyrovná vývoj dítěte. Rozhodnutím o *dodatečném odkladu* přestává být dítě k určitému dni žákem školy. Proto je pak zákonní zástupci musí opět znovu přihlásit k zápisu, ať už to bude ve stejné škole, nebo v kterékoli jiné základní škole, dle svého výběru.

Shrnutí – *dodatečný odklad* podle § 37, odst. 3 ŠZ lze povolit i dítěti, kterému byl pro minulý školní rok povolen *odklad* povinné školní docházky o jeden školní rok podle § 37 odst. 1. Prakticky tak dítě může mít odložen začátek povinné školní docházky o dva roky.

12. Ombudsman k zápisům do první třídy 2017

Doporučení veřejné ochránčyně práv k rovnému přístupu k povinné školní docházce

Sp. zn.: 14/2017/DIS/VB

A. Úkoly veřejné ochránčyně práv

Doporučení k otázkám souvisejícím s diskriminací vydávám podle § 21b písm. c) zákona o veřejném ochránči práv. Obsahuje návod pro rozhodování o žádostech o přijetí dítěte k povinné školní docházce.

B. Úvodní slovo

První verze doporučení vznikla v lednu 2016 v reakci na větší množství podnětů a dotazů, se kterými se na mě obrátili rodiče, neziskové organizace a představitelé samospráv. Podklady pro vytvoření doporučení jsem získala jak vlastní činností (šetřením konkrétních podnětů), tak i spoluprací s Českou školní inspekcí, která v roce 2015 provedla na můj podnět inspekční činnost¹ v jedenácti základních školách a třech školských poradenských zařízeních. Česká školní inspekce se zaměřila především na zápisy do prvních ročníků základních škol.

Na podzim 2016 prošly vzdělávací právní předpisy velkou změnou,² proto jsem se rozhodla původní doporučení aktualizovat. Současné doporučení vychází z právního stavu k 20. únoru 2017.

Doporučení vyhodnocuje nejčastěji používaná kritéria, na základě kterých ředitelky a ředitelé škol rozhodují o přijetí k základnímu vzdělávání. Nedílnou součástí doporučení je i bližší pohled na procesní postup ředitelky a ředitele škol při samotném rozhodování o tom, které dítě přijmou či odmítnou.

Cílem doporučení je zejména zhodnocení kritérií z hlediska souladu se školským a antidiskriminačním zákonem a jejich uplatnění na různé skupiny dětí, zejména děti tzv. spádové a nespádové³. Doporučení rovněž obsahuje návod pro posouzení dílčích kritérií a pro vedení správního řízení o (ne)přijetí k základnímu vzdělávání.

Doporučení je zejména určeno ředitelkám a ředitelům základních škol, jejichž zřizovatelem jsou obce či svazky obcí,⁴ krajským úřadům, které posuzují odvolání proti rozhodnutí o nepřijetí dítěte, České školní inspekci a široké veřejnosti (zejména rodičům budoucích prvňáčků). Doporučení jsem adresovala i Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“), které v reakci na ně upravilo organizaci a průběh zápisů k povinné školní docházce v prováděcí vyhlášce.⁵ Ministerstvo vydalo i podrobnou informaci k organizaci zápisů k povinné školní docházce.⁶

Doporučení si neklade za cíl pojmenovat a zhodnotit veškeré situace, které mohou v praxi nastat. Jedná se o dokument, který řeší nejčastější okruhy otázek, s nimiž se různí aktéři v praxi potýkají. Navazuje na informaci ministerstva k zápisům a podrobně se věnuje kritériím, které ředitelky a ředitelé škol používají při přijímání žáků k povinné školní docházce. Věřím, že adresáti budou toto doporučení chápat jako výkladové vodítko, které jim napomůže k nediskriminačnímu řešení situací vzniklých v souvislosti s přijímáním dětí k základnímu vzdělávání. Konečné slovo v posouzení, zda v konkrétním případě došlo k diskriminaci, bude mít vždy soud.

¹ Zaměstnankyně a zaměstnanci Kanceláře veřejného ochránce práv působili v rámci inspekce jako přizvané osoby dle § 174 odst. 8 školského zákona.

² Jde zejména o zákon č. 82/2015 Sb. a zákon č. 178/2016 Sb., které mění školský zákon

³ Slovníček pojmů je obsažen v části C tohoto doporučení.

⁴ Škol zřizovaných kraji, státem, církvemi či soukromými osobami se některé aplikační otázky (zejména kritéria týkající se spádovosti) z povahy věci netýkají. Povinnost nediskriminovat děti v přístupu k základnímu vzdělávání ale mají všechny školy bez ohledu na jejich zřizovatele.

⁵ ustanovení § 3a vyhlášky o základním vzdělávání

⁶ Informace k organizaci zápisů k povinné školní docházce ze dne 16. prosince 2016, č. j. MSMT-27988/2016, dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/informace-k-organizaci-zapisu-k-povinne-skolni-dochazce>

C. Slovníček pojmů

Školský obvod – území obce, části obce, nebo více obcí, které vymezuje obec v obecně závazné vyhlášce; v praxi se rovněž označuje jako spádová oblast.

Spádová škola – základní škola zřízená obcí či svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu, v němž má dítě/žák trvalý pobyt či má sídlo školské zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy či preventivně výchovné péče (dále jen „ústavní zařízení“), ve kterém je žák/dítě umístěn/o.⁷

Nespádová škola – základní škola, v jejímž školském obvodu nemá žák/dítě trvalý pobyt; odvíjí se od volby zákonných zástupců.

Spádové dítě / spádový žák – dítě/žák, které/ý má trvalý pobyt ve školském obvodě základní školy, na kterou se hlásí, nebo kterou navštěvuje.

Nespádové dítě / nespádový žák – dítě/žák, které/ý má trvalý pobyt mimo školský obvod základní školy, na kterou se hlásí, nebo kterou navštěvuje.

Test školní zralosti – podklad, na základě kterého škola ověřuje školní připravenost dítěte, které se dostavilo k zápisu; nejčastěji ho vytváří škola ve spolupráci se školským poradenským zařízením a jeho obsahové náležitosti zákon blíže neupravuje.

Odklad povinné školní docházky – znamená, že dítě ve školním roce, kdy dovrší šesti let věku, nemusí zahájit povinnou školní docházku; o odklad žádá zákonný zástupce dítěte a rozhoduje o něm ředitelka či ředitel školy; před rozhodnutím se musejí k odkladu kladně vyjádřit školské poradenské zařízení a odborný lékař nebo klinický psycholog.

Speciální vzdělávací potřeby – dítětem/žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje podpůrná opatření; těmi jsou nezbytné úpravy odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte/žáka; dítě/žák má právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření.

Přímá diskriminace – jednání, včetně opomenutí, kdy se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci; antidiskriminační zákon zakazuje odlišné zacházení z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru; podle školského zákona nelze rozlišovat ani na základě jazyka, majetku, sociálního původu či jiného postavení osoby.

Nepřímá diskriminace – jednání nebo opomenutí, kdy na základě zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe je osoba znevýhodněna oproti ostatním; ve smyslu antidiskriminačního zákona dochází k takovému jednání ze stejných důvodů jako k přímé diskriminaci; o nepřímou diskriminaci se nejedná, pokud zdánlivě neutrální ustanovení, kritérium nebo praxe je objektivně odůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení jsou přiměřené a nezbytné.

D. Shrnutí doporučení

Doporučení pro ředitelky a ředitele škol

- Před zápisem požádejte svého zřizovatele o seznam spádových dětí, pokud jste ho dosud neobdrželi.
- Při zápisu postupujte otevřeně. Vytvořte přátelskou a férovou atmosféru.
- Organizujte zápis tak, aby se před školou ani v ní netvořily nedůstojné fronty.
- Předem informujte rodiče o kritériích, podle kterých budete rozhodovat.
- Ověřte, zda za dítě u zápisu jedná oprávněná osoba.
- Nikoho ústně neodmítejte. Pomáhejte rodičům s vyplněním žádosti. Je to Váš zákonný úkol.
- Nikdy nepřijímejte dítě nespádové na úkor spádového. Porušili byste školský zákon.
- Pokud počet spádových dětí, které se dostaví k zápisu, převyšuje kapacitu školy, můžete některé z nich upřednostnit podle předem stanovených kritérií. Komunikujte se zřizovatelem a ostatními školami, aby se tato situace v budoucnu neopakovala.

⁷ 7 Nevzdělává-li se žák ve škole zřízené při tomto školském zařízení.

- Některá kritéria zvýhodňující určité děti (např. odklad školní docházky, starší sourozenec ve škole, absolvování mateřské školy při základní škole) mohou být v souladu se zákonem. Záleží na konkrétní situaci dítěte a školy.
- Nepodmiňujte přijetí dítěte výsledkem testu školní zralosti. Zápisy nejsou přijímací zkoušky.
- Při rozhodování se vyhýbejte podezřelým kritériím (výsledek testu školní zralosti, členství ve sportovním klubu spolupracujícím se školou, pořadí přihlášky, vzdálenost bydliště dítěte od školy, bezproblémový sourozenec).
- Nelze-li děti vybrat podle přípustných kritérií, losujte. Jedná se o spravedlivé řešení.
- Pokud dítě odmítnete, vydejte rozhodnutí, řádně ho odůvodněte a doručte.

Doporučení pro rodiče budoucích prvňáčků

- Zjistěte si ve škole kritéria, podle kterých budou ředitelka či ředitel školy při zápisu rozhodovat. Pokud něčemu nerozumíte, obraťte se ihned na školu či na obec (zřizovatele).
- Přítomnost dítěte a rodiče u zápisu je Vaše právo, nikoliv povinnost.
- Svě dítě nemusíte nechat testovat.
- Sdělte škole pouze údaje, které jsou nezbytné k rozhodnutí. K těm nepatří údaje o Vašem vzdělání či profesi.
- Hlásí se na tutéž školu více spádových dětí, než je její kapacita? Škola může některé děti upřednostnit před Vaším za předpokladu, že použije rozumná kritéria a Vy můžete požádat o přijetí do jiné školy, která Vašemu dítěti rovněž zaručuje právo na přednostní přijetí.
- Má-li dítě hlášen trvalý pobyt ve školském obvodu školy, nemůže být odmítnuto ve prospěch dítěte, které má trvalý pobyt mimo školský obvod.
- Neměňte místo trvalého pobytu dítěte účelově před zápisem. Paralyzujete školy, které si pak neví rady s kapacitou.
- Pořadí přihlášky není rozhodující. První přihláška má stejnou hodnotu jako ta poslední.
- Losování je možná tvrdé, ale v případě nedostatečné kapacity školy nejspravedlivější řešení. Neodmítejte ho, ale žádejte, aby bylo transparentní.
- Nenechte se ústně odbýt při zápisu. Škola má povinnost Vám pomoci s podáním žádosti a má také povinnost v případě nepřijetí dítěte vydat písemné rozhodnutí s odůvodněním.
- Nesouhlasíte s rozhodnutím o nepřijetí dítěte? Obráťte se na krajský úřad s odvoláním.
- Nelíbí se Vám školská politika v obci, kde žijete (např. rozdílná kvalita škol, vymezení školských obvodů, fronty na zápisech)? Komunikujte se zastupitelstvem.

E. Text doporučení

E.1 Právo na vzdělání a rovný přístup k němu

Právo na vzdělání, garantované množstvím mezinárodních i vnitrostátních předpisů⁸, patří mezi práva, kterých se lze domáhat pouze v mezích zákonů, jež ho provádějí. Mezi takové právní předpisy patří zejména antidiskriminační zákon a školský zákon.

E.1.1 Antidiskriminační zákon

Antidiskriminační zákon se vztahuje jak na přístup ke vzdělání, tak jeho poskytování.⁹ Zakazuje diskriminaci¹⁰ na základě rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru. Výčet chráněných důvodů v antidiskriminačním zákoně je uzavřený (konečný).

Pokud dojde v přístupu ke vzdělání k diskriminaci (např. z důvodu národnosti či zdravotního postižení), může se osoba bránit u soudu a žádat, aby škola upustila od diskriminace, aby byly odstraněny následky diskriminačního zásahu a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění (např. omluva). Může též požadovat náhradu nemajetkové újmy v penězích.¹¹

⁸ 8 Např. čl. 33 Listiny základních práv a svobod, čl. 2 prvního dodatkového protokolu Evropské úmluvy o lidských právech, čl. 14 Charty základních práv Evropské unie.

⁹ podle § 1 odst. 1 písm. i) antidiskriminačního zákona

¹⁰ Za diskriminaci se považuje i obtěžování, sexuální obtěžování, pronásledování, pokyn k diskriminaci a navádění k diskriminaci (§ 4 antidiskriminačního zákona).

¹¹ podle § 10 antidiskriminačního zákona

E.1.2 Školský zákon

Pro účely tohoto doporučení je nezbytné upozornit zejména na zásadu rovného přístupu ke vzdělávání zakotvenou v ustanovení § 2 školského zákona. Ten obsahuje výčet důvodů, na základě kterých zákon zakazuje rozlišovat mezi jednotlivými zájemci o vzdělávání, dětmi, žáky i studenty. Jsou mezi nimi důvody, které antidiskriminační zákon nezná (např. jazyk, rod, sociální původ, majetek).

Daný výčet je možné označit za tzv. otevřený, jelikož poslední z vymezených zakázaných diskriminačních důvodů je „jiné postavení občana“. Jak uvádí i odborná literatura, „zakázána je tak jakákoliv nerovnost v přístupu ke vzdělávání, která postrádá rozumné opodstatnění“.¹²

V praxi jsou to zejména ředitelky a ředitelé škol, kteří musejí být velice obezřetní, pokud rozlišují mezi jednotlivými dětmi při zápisu k povinné školní docházce na základě kritérií. Jejich rozhodnutí o nepřijetí dítěte může pro rozpor se zákazem diskriminace zrušit krajský úřad či správní soud. Odborná literatura uvádí, že i v případech, kdy bylo dítě znevýhodněno v přístupu k základnímu vzdělávání na základě důvodu, který je uveden pouze ve školském zákoně (např. majetku či sociálního původu), může se domáhat zadostiučinění u soudu prostřednictvím žaloby na ochranu osobnosti.¹³

E.2 Volba základní školy

Povinnou školní docházku může žák plnit buď ve spádové škole, nebo škole nespádové.^{14 15} Volba základní školy je významnou záležitostí¹⁶ v životě dítěte a řídí se rozhodnutím zákonných zástupců dítěte. Ti mají ze zákona povinnost dítě přihlásit k zápisu k povinné školní docházce, a to v době od 1. dubna do 30. dubna kalendářního roku, v němž má dítě povinnou školní docházku zahájit.¹⁷ Přitom musí respektovat postup ředitelky či ředitele, kteří jsou oprávněni stanovit konkrétní den a místo zápisu (nejčastěji se jedná o dva dny ve výše zmíněném období).¹⁸

E.2.1 Rozpory mezi zákonnými zástupci

V případě, že rodiče nejsou schopni se na volbě školy dohodnout, musí jejich rozhodnutí nahradit soud.¹⁹ Není v pravomoci správních orgánů řešit neshody rodičů o tom, kde má jejich nezletilé dítě vykonávat povinnou školní docházku.²⁰

Pokud žádost o přijetí dítěte podá pouze jeden z rodičů a nic nenasvědčuje neshodě zákonných zástupců, mohou ředitelka či ředitel školy danou žádost akceptovat a rozhodnout o ní. I pro tento úkon správního řízení totiž platí, že „jedná-li jeden z rodičů v záležitostech dítěte sám vůči třetí osobě, která je v dobré víře, má se za to, že jedná se souhlasem druhého rodiče“.²¹

E.2.2 Děti umístěné v ústavních zařízeních

Umístění dítěte do ústavního zařízení neomezuje rodičovskou odpovědnost, nerozhodne-li soud jinak. Tedy i pro toto dítě platí, že volba školy primárně záleží na vůli jeho zákonných zástupců. Existuje však situace, kdy tomu může být jinak.

V případě, že zákonní zástupci dítěte neplní své povinnosti nebo o dítě nejeví skutečný zájem, může dítě ve významných záležitostech, kterou je i volba základní školy, zastoupit ředitelka či ředitel ústavního zařízení,

¹² RIGEL, Filip, Lenka BAHÝLOVÁ, Veronika KUDROVÁ, Ondřej MORAVEC a Monika PUŠKINOVÁ. Školský zákon: komentář. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckova edice komentované zákony. ISBN 9788074005503, s. 29.

¹³ KVASNICOVÁ, Jana a Jiří ŠAMÁNEK. Antidiskriminační zákon: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 9788074788796., s. 53.

¹⁴ podle § 36 odst. 5 a 6 školského zákona

¹⁵ Pro účely tohoto doporučení nezohledňuji plnění povinné školní docházky dle ustanovení § 38 až 42 školského zákona, tj. v zahraniční škole, v zahraničí, ve střední škole, individuálním vzdělávání či za využití speciální úpravy pro žáky s hlubokým mentálním postižením.

¹⁶ podle § 877 občanského zákoníku

¹⁷ podle § 36 odst. 4 školského zákona

¹⁸ podle § 46 odst. 1 školského zákona

¹⁹ podle § 877 odst. 1 občanského zákoníku

²⁰ rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 21. září 2015, č. j. 52 A 81/2015-50, www.nssoud.cz

²¹ podle § 876 odst. 3 občanského zákoníku

ve kterém je umístěno.²² Důvody, vedoucí k zastoupení dítěte ředitelkou či ředitelem ústavního zařízení, musejí mít ředitelka či ředitel školy, do níž se dítě hlásí, rovněž podloženy.^{23 24} Tato praxe se neuplatní na děti umístěné v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, v zařízení poskytovatele zdravotních služeb nebo v domově pro osoby se zdravotním postižením.

E.2.3 Jiné formy péče o dítě

Velmi často se také objevují případy, kdy o přijetí dítěte do základní školy žádá pěstoun dítěte. Svěřením dítěte do pěstounské péče nezaniká rodičovská odpovědnost zákonných zástupců dítěte, nerozhodne-li soud jinak.²⁵ Ti jsou tedy i nadále oprávněni a povinni rozhodovat o významných záležitostech dítěte. Ředitelka či ředitel školy by proto měli vyžadovat doložení souhlasu se žádostí o přijetí alespoň jednoho ze zákonných zástupců dítěte. Obdobný postup je třeba využít u dětí svěřených do péče jiné osoby.²⁶

Naopak rozdílně je nezbytné přistupovat k dítěti, kterému byl ustanoven poručník. Poručníka soud ustanovuje v případě, kdy tu není žádný z rodičů, který má a vůči dítěti vykonává rodičovskou odpovědnost v plném rozsahu. Poručník pak má zásadně všechna práva a povinnosti jako rodič (vyjma vyživovací povinnosti), nerozhodne-li soud jinak. Poručník tedy dítě může plně zastoupit také v případě volby základní školy.

E.3 Vymezení školského obvodu, jeho výhody a problémy

Vymezení školského obvodu stejně jako zajištění podmínek pro plnění povinné školní docházky všem dětem s trvalým pobytem ve školském obvodu je kompetencí, kterou školský zákon svěřuje primárně obci, v případě její nečinnosti krajskému úřadu.²⁷ Obec vymezuje obvody spádových škol (tzv. školské obvody) obecně závaznou vyhláškou. Obecně závaznou vyhláškou obec vyvěsí na úřední desce a většinou jí poté zveřejní i na svých webových stránkách.

Je tedy nezákonné, pokud obec zřídí na svém území více škol a nevymezí prostřednictvím obecně závazné vyhlášky školské obvody. V takové situaci doporučuji občanům obce informovat krajský úřad, který může o školském obvodu rozhodnout.²⁸ Pokud občané obce nesouhlasí s již existujícím vymezením školských obvodů, doporučuji jim oslovit přímo zastupitele.

Problematika školských obvodů se netýká škol, které uskutečňují vzdělávání výhradně podle vzdělávacího programu základní školy speciální anebo škol, které byly zřízeny soukromými osobami či církvemi.

Velkým zvýhodněním spádových dětí je jejich přednostní právo na přijetí ve spádové škole.²⁹ Stát tak garantuje každému dítěti místo ve spádové škole, tedy přístup k základnímu vzdělávání. K prolomení tohoto práva může dojít pouze v případě překročení nejvyššího počtu žáků uvedeného ve školském rejstříku.³⁰ Takto vymezenou kapacitu školy nelze zaměňovat s nedostatečnou faktickou kapacitou (tj. situací, kdy kapacita dle školského rejstříku není naplněna, ale škola fakticky nemá prostory pro otevření další třídy příslušného ročníku). Takovéto situace by ředitelky a ředitelé škol měli řešit vždy společně se zřizovatelem. Pokud je zřizovatelem obec, je to právě ona, kdo má nejlepší informace o přírůstku dětí v obci. Zároveň obecní úřad škole poskytuje seznam dětí, pro které je škola spádová.³¹

Především „žádané“ školy se setkávají s případy, kdy rodiče několik týdnů před zápisem přihlásí dítě k trvalému pobytu ve školském obvodu této školy, aby mu zajistili přednostní právo na přijetí. Jsem přesvědčena, že jde o zneužití práva ze strany rodičů. Školy, jejichž kapacita vyhovovala situaci ve školském obvodu, se dostávají pod tlak žádostí dětí, s nimiž se počítalo ve školách v jiných obvodech. Tento stav navíc může některé školy zcela paralyzovat. Ředitelka či ředitel školy přitom nemají právní nástroje k ověření, zda

²² podle § 23 odst. 1 písm. l) zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy

²³ Rozsudek soudu o nařízení ústavní či ochranné výchovy nebo umístění do střediska výchovné péče, případně usnesení o předběžném opatření, kterým se dítě do ústavního zařízení svěřuje. Jako doklad je dostatečná část rozhodnutí obsahující výrok. K důvodům umístění dítěte rozepsaným v odůvodnění rozhodnutí nesmí ředitelka či ředitel školy při rozhodování přihlížet.

²⁴ např. vyjádřením ředitelky či ředitele ústavního zařízení

²⁵ podle § 960 odst. 1 občanského zákoníku

²⁶ podle § 955 občanského zákoníku

²⁷ podle § 178 odst. 2 školského zákona

²⁸ podle § 178 odst. 3 školského zákona

²⁹ podle § 36 odst. 7 věta první školského zákona

³⁰ Elektronická verze školského rejstříku je dostupná na: <http://rejskol.msmt.cz/>.

³¹ podle § 36 odst. 8 školského zákona

nejde o účelové jednání. Pokud by ředitelka či ředitel chtěli odmítnout dítě, které rodič přihlásil k trvalému pobytu ve školském obvodu školy účelově, museli by své zamítavé rozhodnutí podložit důkazy a přesvědčivě ho odůvodnit. V opačném případě by bylo rozhodnutí nezákonné a mohlo by být krajským úřadem nebo soudem zrušeno.

Doporučuji ředitelkám a ředitelům škol, aby s obcemi (zřizovateli) komunikovali v dostatečném předstihu tak, aby bylo zajištěno právo dítěte na přednostní přijetí do spádové školy. Cílem je, aby školy byly připraveny na demografický vývoj v dané oblasti, a to například prostřednictvím úpravy školských obvodů. Na rodiče pak apelují, aby nezneužívali práva na volbu místa trvalého pobytu dítěte.

E.4 Sběr informací o dětech a zákonných zástupcích

V rámci přípravy doporučení jsem se setkala s různou podobou formulářů, které zákonní zástupci dětí vyplňují u zápisu. Jelikož obsah požadovaných informací přesahuje rozsah informací nezbytných k zahájení a vedení správního řízení a mohou se zároveň dostávat³² do rozporu se zákonem o ochraně osobních údajů, doporučuji ředitelkám a ředitelům škol, aby používali vzorovou žádost o přijetí, kterou navrhlo ministerstvo.³³

Správní řád jako nezbytné náležitosti pro zahájení a vedení správního řízení považuje jméno a příjmení dítěte, jeho datum narození, místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování a označení správního orgánu, jemuž je žádost určena (tedy k rukám ředitelky či ředitele školy). S ohledem na zákonné zastoupení dítěte jeho zákonným zástupcem či jinou osobou k tomu oprávněnou je zároveň podstatné zjišťovat jméno, příjmení, místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování tohoto zástupce. Není však v souladu se zákonem (a to ani, když s tím zákonní zástupci souhlasí³⁴, pokud ředitelka či ředitel školy u zápisu zjišťují, jakého stupně vzdělání zákonný zástupce dosáhl, zda pracuje a jaká je jeho aktuální profese.

Zastupuje-li dítě jiná osoba než jeho zákonný zástupce, je zároveň podstatné, aby doložila své oprávnění dítě zastupovat (viz část E.2 tohoto doporučení). S ohledem na pružnost správního řízení považuji za akceptovatelné zjišťovat také telefonní spojení na žadatele či jeho e-mailovou adresu.

Pro účely nastavení vhodných podpůrných opatření pro budoucího žáka školy je vhodné, aby škola zjišťovala, zda má dítě speciální vzdělávací potřeby. Chci však zdůraznit, že tyto informace nemohou mít vliv na rozhodování ředitelky či ředitele o (ne)přijetí. Odmítáním dětí se speciálními vzdělávacími potřebami či jejich bodovým znevýhodněním by se totiž ředitelka či ředitel dopouštěli diskriminačního jednání vůči dítěti z důvodu jeho zdravotního postižení, etnicity nebo národnosti či nerovného přístupu k dítěti z důvodu jeho sociálního původu, barvy pleti či jazyka.³⁵

Informace o přiznaných podpůrných opatřeních je však klíčová pro organizaci tříd. Pokud je ve třídě žák s přiznanými podpůrnými opatřeními, snižuje se celkový počet žáků ve třídě až o pět (z původních třiceti žáků).³⁶ To může mít vliv na řízení o přijetí nespádových dětí. Nelze totiž přijmout nespádové dítě do třídy nad snížený počet žáků. Na spádové děti se toto omezení nevztahuje.³⁷

³² 32 Například informace o tom, zda je jeden z rodičů na rodičovské dovolené, či matka na mateřské dovolené, zda je rodič v domácnosti, jaký je celkový počet dětí v rodině, kolik z těchto dětí navštěvuje mateřskou školu a kolik základní či střední školu, zda rodina bydlí v blízkosti školy, zda starší sourozenci navštěvují danou školu, jaké je zaměstnání rodičů, zda má dítě nějaké zdravotní postižení, či znevýhodnění, zda je dítě sociálně znevýhodněno, zda rodiče žijí ve společné domácnosti, či zda existuje rozsudek soudu o svěření dítěte do péče pouze jednoho rodiče, jiné osoby či ústavního zařízení.

³³ příloha č. 2 Informace k organizaci zápisů k povinné školní docházce ze dne 16. prosince 2016, č. j. MSMT-27988/2016, dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/informace-k-organizaci-zapisu-k-povinne-skolni-dochazce>

³⁴ podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona o ochraně osobních údajů

³⁵ srov. § 1 odst. 1 písm. i), § 2 odst. 3 a § 3 antidiskriminačního zákona a § 2 odst. 1 písm. a) školského zákona.

³⁶ podle § 4 odst. 7 vyhlášky o základním vzdělávání: „Nejvyšší počet žáků ve třídě je 30. Nejvyšší počet podle věty první se snižuje o 2 za každého žáka s přiznaným podpůrným opatřením čtvrtého až pátého stupně vzdělávacího se ve třídě; to platí i v případě žáka s přiznaným podpůrným opatřením třetího stupně z důvodu mentálního postižení. Nejvyšší počet podle věty první se dále snižuje o 1 za každého žáka s přiznaným podpůrným opatřením třetího stupně, který není uvedený ve větě druhé. Postupem podle věty druhé a třetí lze snížit nejvyšší počet žáků ve třídě nejvýše o 5. Snižování nejvyššího počtu žáků ve třídě podle věty druhé a třetí se neuplatní u školy, které v jeho uplatnění brání plnění

Údaj o předchozím vzdělávání dítěte (například v mateřské škole či přípravné třídě) je možné sdělit, pokud k němu škola rozumně přihlíží a může za určité situace dítě zvýhodnit (blíže v části E.6.7 doporučení).

Za dobrou praxi považují, pokud formuláře s přihlašující osobou vyplňuje k tomu určený zaměstnanec školy, např. rovnou v elektronické formě, stejně jako pokud jsou formuláře rodičům předem k dispozici buď ve škole, nebo na webových stránkách školy. V takovém případě formuláře může přihlašující osoba vyplnit v předstihu doma a během zápisu může dojít pouze k jejich kontrole.

E.5 Řízení o (ne)přijetí dítěte k základnímu vzdělávání

O přijetí či nepřijetí k základnímu vzdělávání, tedy zároveň o právu dítěte na vzdělání, rozhodují výlučně ředitelky a ředitelé škol ve správním řízení jako vykonavatelé veřejné správy.³⁸ Mohou tedy činit pouze to, co jim zákony ukládají a umožňují. Postupují podle školského zákona a správního řádu, a proto nemohou v průběhu zápisu zákonné zástupce ústně odmítnout.³⁹ O každé žádosti o přijetí musí ředitelka či ředitel školy rozhodnout. Nemá-li žádost předepsané náležitosti, anebo trpí jinými vadami, ředitelka či ředitel školy (nebo její zaměstnanci) musí pomoci zákonnému zástupci odstranit nedostatky žádosti přímo na místě nebo ho vyzvat k jejich odstranění a poskytnout mu k tomu přiměřenou lhůtu.⁴⁰

Účastníkem správního řízení, jehož předmětem je rozhodování o přijetí dítěte k základnímu vzdělávání, je pouze dítě, které v zastoupení svých zákonných zástupců podává přihlášku k zápisu do základní školy.⁴¹

E.5.1 Rozhodnutí o přijetí

Vyhoví-li ředitelka či ředitel žádosti o přijetí ke vzdělávání, oznámí své rozhodnutí zveřejněním seznamu uchazečů pod přiděleným registračním číslem.⁴² Seznam musí umístit na veřejně přístupné místo ve škole a zároveň jej zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to alespoň na dobu patnácti dnů. Zveřejněním seznamu se považují rozhodnutí za oznámená.⁴³

Pokud ředitelka či ředitel přijímají dítě do školy nebo třídy pro žáky s postižením,⁴⁴ musí správnímu rozhodnutí časově předcházet:

- (A) souhlas krajského úřadu se zřízením takové školy či třídy,⁴⁵
- (B) vydání doporučení školského poradenského zařízení, v němž je jednoznačně doporučeno vzdělávání dítěte v takové škole či třídě,
- (C) písemná žádost zákonného zástupce dítěte o zařazení do takové školy či třídy,⁴⁶
- (D) seznámení zákonného zástupce s organizací vzdělávání, skladbou předmětů, dopady vzdělávání v takové třídě na možnosti rozvoje vzdělávacího potenciálu žáka, jeho další vzdělávání a profesní uplatnění,

povinnosti přednostního přijetí žáka podle § 36 odst. 7 školského zákona nebo dojde-li ke změně stupně podpůrného opatření u žáka zařazeného ve třídě v průběhu školního roku.“

³⁷ *Ty mají zajištěno přednostní přijetí do spádové školy do výše povoleného počtu žáků uvedeného ve školském rejstříku.*

³⁸ *srov. § 165 odst. 2 písm. e) školského zákona a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. července 2011, č. j. 1 As 53/2011-109.*

³⁹ *Například proto, že se rodič dostavil do nespádové školy anebo žádost nepodal na tiskopisu, který škola zveřejnila na internetových stránkách.*

⁴⁰ *podle § 37 odst. 3 správního řádu*

⁴¹ *rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 21. září 2015, č. j. 52 A 81/2015-50, www.nssoud.cz, rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 27. listopadu 2015, č. j. 59 A 12/2015-29, www.nssoud.cz a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. března 2016, č. j. 4 As 280/2015-36, www.nssoud.cz*

⁴² *Vzorové rozhodnutí o přijetí je k dispozici v příloze č. 3 Informace k organizaci zápisů k povinné školní docházce ze dne 16. prosince 2016, č. j. MSMT-27988/2016, dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/informace-k-organizaci-zapisu-k-povinne-skolni-dochazce>*

⁴³ *podle § 183 odst. 2 školského zákona*

⁴⁴ *Takové třídy lze zřízovat pouze pro žáky s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami učení nebo chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem (§ 16 odst. 9 školského zákona).*

⁴⁵ *podle § 16 odst. 10 školského zákona*

⁴⁶ *podle § 16 odst. 9 školského zákona*

(E) podpis písemného vyhotovení poučení uvedeného v bodě C zákonným zástupcem, který tím stvrzuje, že informacím porozuměl,⁴⁷

(F) posouzení, zda je zařazení dítěte do takové školy či třídy v souladu s jeho zájmem.⁴⁸

Pokud ředitelka či ředitel přijímají dítě do vzdělávacího programu základní školy speciální, musí správnému rozhodnutí časově předcházet:

(A) vydání doporučení školského poradenského zařízení, v němž je jednoznačně doporučeno vzdělávání dítěte podle tohoto vzdělávacího programu,⁴⁹

(B) seznámení zákonného zástupce s rozdíly ve vzdělávacích programech, očekávanými výsledky vzdělávání a dopady na možnosti dalšího vzdělávání žáka a jeho profesní uplatnění,

(C) podpis písemného vyhotovení poučení uvedeného v bodě B zákonným zástupcem, který tím stvrzuje, že informacím porozuměl.⁵⁰

V odůvodnění rozhodnutí o přijetí dítěte pak musí ředitelka či ředitel zároveň uvést, podle kterého vzdělávacího programu bude dítě ve škole vzděláváno. V tomto případě je také nezbytné uvést, že rozhodnutí je vydáno na základě žádosti zákonného zástupce dítěte a doporučení školského poradenského zařízení, včetně data vydání doporučení.

E.5.2 Rozhodnutí o nepřijetí

Pokud ředitelka či ředitel školy žádosti o přijetí nevyhoví, musí vydat zamítavé správní rozhodnutí. To kromě výrokové části musí obsahovat také řádné odůvodnění a poučení o možnosti se proti němu odvolat.⁵¹

- **Výroková část**

Při vypracovávání rozhodnutí o (ne)přijetí by měli ředitelka či ředitel věnovat zvýšenou pozornost identifikaci účastníků správního řízení, zejména správnosti jména dítěte a data jeho narození. Stejně tak je podstatné, aby uvedli ustanovení právních předpisů, podle nichž postupovali.⁵²

- **Odůvodnění**

Každé správní rozhodnutí musí být řádně odůvodněno. To znamená, že z něj musejí být patrné veškeré skutečnosti, které ředitelku či ředitele k nepřijetí dítěte vedly, proč upřednostnili jiné děti, zda byla naplněna kapacita školy zapsaná ve školském rejstříku. Pokud ředitelka či ředitel uvedou pouze tvrzení, že dítě nezískalo dostatečný počet bodů s odkazem na zveřejněná kritéria, nebo že nebylo přijato z kapacitních důvodů, nejedná se o řádně odůvodněné rozhodnutí. Rozhodnutí je pak nepřezkoumatelné pro nedostatky v odůvodnění a v případném odvolacím řízení by je měl krajský úřad zrušit.

- **Poučení**

Z poučení musí být zřejmé, že se dítě (prostřednictvím svého zástupce) může proti danému rozhodnutí do patnácti dnů od jeho doručení odvolat. Zřejmé by také mělo být, jakým způsobem je možné odvolání podat a kdo o něm bude rozhodovat.

Úkoly nadřízeného správního orgánu plní krajský úřad kraje dle sídla školy.⁵³ Odvolání se krajskému úřadu podává prostřednictvím ředitelky či ředitele školy, kteří o žádosti o přijetí rozhodovali.

Důvodem pro zrušení rozhodnutí může být i skutečnost, že je vydané rozhodnutí ředitelky či ředitele školy založeno na nezákonných (diskriminačních) kritériích nebo že je nedostatečně odůvodněno.

E.5.3 Předvídatelnost

⁴⁷ podle § 21 odst. 1 a 2 vyhlášky o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

⁴⁸ podle § 16 odst. 9 školského zákona

⁴⁹ podle § 49 odst. 2 školského zákona

⁵⁰ podle § 22 odst. 3 a 4 vyhlášky o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

⁵¹ Vzorové rozhodnutí o nepřijetí je k dispozici v příloze č. 4 Informace k organizaci zápisů k povinné školní docházce ze dne 16. prosince 2016, č. j. MSMT-27988/2016, dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/informace-k-organizaci-zapisu-k-povinne-skolni-dochazce>

⁵² V případě nepřijetí k základnímu vzdělávání se jedná o ustanovení § 36, 46 a 165 odst. 2 písm. e) školského zákona a příslušná ustanovení správního řádu.

⁵³ podle § 183 odst. 4 školského zákona

Škola má povinnost před zahájením zápisu zveřejnit informace k organizaci a průběhu zápisu, včetně kritérií pro přijímání žáků a počtu žáků, které je možné přijmout.⁵⁴

Ministerstvo zdůrazňuje, že má zveřejnění proběhnout v dostatečném předstihu.⁵⁵ Tyto informace by měli ředitelka a ředitel školy oznámit společně s místem a dobou zápisu způsobem v místě obvyklým.⁵⁶

Doporučuji k tomu využívat více způsobů, např. zveřejnění na webových stránkách školy a obce, v místním periodiku, na veřejně přístupné nástěnce školy či na dveřích školy.

Z vlastní zkušenosti vím, že dostatečným informováním a transparentním postupem ředitelky a ředitel škol předejdou mnohým nejasnostem a případným stížnostem rodičů na neférovost zápisu k povinné školní docházce.

E.6 Kritéria využívaná v řízení o (ne)přijetí k základnímu vzdělávání

V důsledku nedostatečné kapacity jsou ředitelky a ředitelé škol často nuceni při rozhodování vybírat mezi skupinami dětí.

Nejčastěji rozlišují:

- zvláště mezi spádovými dětmi a
- zvláště mezi dětmi nespádovými.

Ministerstvo ve své informaci k zápisům použití jakýchkoli kritérií pro výběr mezi spádovými žáky odmítá a zdůrazňuje, že je odpovědností obce, aby zajistila podmínky pro plnění povinné školní docházky dětem s místem trvalého pobytu na svém území.⁵⁷ V praxi však ředitelky a ředitelé škol kritéria používají, a to i pro výběr mezi spádovými dětmi. Existenci předem stanovených, rovněž uplatňovaných, logických a nediskriminačních kritérií předvídá i Nejvyšší správní soud.⁵⁸

Těm nejčastěji používaným kritériím se věnuji podrobněji v následující části doporučení. Musím podotknout, že naprostá většina užívaných kritérií nemá výslovnou oporu ve školském zákoně. Proto mi nezbyvá než posuzovat postup ředitelky a ředitele podle obecné zásady rovného přístupu ke vzdělání bez jakékoliv diskriminace.

Ředitelky a ředitelé škol by se měli vyvarovat stanovení přímo diskriminačních kritérií. To jsou taková, která mezi dětmi rozlišují na základě chráněných znaků uvedených v antidiskriminačním zákoně⁵⁹ nebo školském zákoně.⁶⁰ Mezi absolutně zakázané patří kritérium rasy, etnického původu a národnosti. Ostatní chráněné znaky lze použít jako kritérium pro přijetí pouze tehdy, pokud jejich použití sleduje legitimní cíl a prostředky k dosažení tohoto cíle jsou přiměřené a nezbytné.⁶¹ Pokud jsou tyto podmínky (legitimní cíl, přiměřenost, nezbytnost) splněny, o diskriminaci se nejedná.

I zdánlivě neutrální kritéria však mohou nepříznivě dopadat na děti, které jsou nositeli některého chráněného znaku (z antidiskriminačního zákona může jít například o etnický původ, národnost či zdravotní postižení; ze školského zákona o jazyk, sociální původ, majetek či jiné postavení). Takové kritérium pak může být nepřímo diskriminační. Ředitelky a ředitelé škol by proto měli opět uvažovat, zda jimi stanovené kritérium sleduje legitimní cíl a zda prostředky k dosažení tohoto cíle jsou přiměřené a nezbytné.⁶² Pokud jsou tyto podmínky (legitimní cíl, přiměřenost, nezbytnost) splněny, o diskriminaci se nejedná.

Jelikož může být tato problematika jak pro školy, tak i pro rodiče dětí složitá, dovolila jsem si přípustnost jednotlivých kritérií, kterými se zabývám níže, zobrazit v diagramu. Diagram je přílohou tohoto doporučení a je dostupný na webových stránkách veřejného ochránce práv.⁶³

⁵⁴ podle § 3a vyhlášky o základním vzdělávání

⁵⁵ Informace k organizaci zápisů k povinné školní docházce ze dne 16. prosince 2016, č. j. MSMT-27988/2016, dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/informace-k-organizaci-zapisu-k-povinne-skolni-dochazce>

⁵⁶ podle § 46 odst. 1 školského zákona

⁵⁷ Informace k organizaci zápisů k povinné školní docházce ze dne 16. prosince 2016, č. j. MSMT-27988/2016, dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/informace-k-organizaci-zapisu-k-povinne-skolni-dochazce>

⁵⁸ rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. dubna 2013, čj. 7 Ans 21/2012-22, www.nssoud.cz

⁵⁹ podle § 2 odst. 3 antidiskriminačního zákona – rasa, etnický původ, národnost, pohlaví, sexuální orientace, věk, zdravotní postižení, náboženské vyznání, víra a světový názor

⁶⁰ podle § 2 odst. 1 písm. a) školského zákona – rasa, barva pleti, pohlaví, jazyk, víra a náboženství, národnost, etnický nebo sociální původ, majetek, rod, zdravotní stav či jiné postavení občana

⁶¹ podle § 7 odst. 1 antidiskriminačního zákona

⁶² podle § 3 odst. 1 antidiskriminačního zákona

⁶³ 63 dostupný na:

http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/DISKRIMINACE/Doporučení/Doporučení_zapisy_do_ZS.pdf

E.6.1 Trvalý pobyt ve školském obvodu

Školský zákon zaručuje spádovému dítěti přednostní právo na přijetí k základnímu vzdělávání v jeho spádové škole, tj. ve škole ve školském obvodu, v němž má trvalý pobyt nebo v němž je umístěno v ústavním zařízení, a to až do nejvyšší povolené kapacity zapsané ve školském rejstříku. Obecně tedy platí a uplatní se vždy, že nespádové dítě nikdy nemůže být přijato k základnímu vzdělávání na úkor dítěte spádového. Není možné, aby uplatnění kritéria trvalého pobytu předcházelo jakékoliv jiné zvýhodnění. Pokud by ředitelka či ředitel školy upřednostnili nespádové dítě před spádovým, postupovali by nezákonně.

Užívání kritéria trvalého pobytu dítěte ve školském obvodu školy jako zvýhodňujícího kritéria není v rozporu se zákonem.

E.6.2 Test školní zralosti

Velmi častým kritériem ovlivňujícím rozhodování ředitelky a ředitele škol je uplatnění výsledků bodovaného testu či ověření školní připravenosti (např. formou Kernova-Jiráskova testu či jeho modifikací). Test může mít v praxi mnoho podob a dosud není nijak standardizován.

Obecně platí, že ověření školní připravenosti by vždy mělo mít spíše motivační charakter pro dítě a doporučující charakter pro zákonné zástupce. Považuji za vhodné, pokud škola na základě odborně vedeného zápisu poskytne rodiči objektivní zpětnou vazbu o schopnostech, dovednostech a znalostech dítěte (zejména těch nezbytných pro zahájení povinné školní docházky) a připojí doporučení pro přípravu na školní docházku. Konkrétně se může jednat o doporučení navázání spolupráce s logopedickou ambulancí či školským poradenským zařízením, vhodných cvičebnic, postupů pro procvičování určité schopnosti a dovednosti nebo osvojení konkrétní znalosti. Jednat se může také o doporučení odkladu školní docházky i přesto, že takovéto doporučení nemá pro zákonné zástupce dítěte závazný charakter.⁶⁴

Školy musejí při ověřování školní připravenosti postupovat obezřetně a nepodrobovat děti úkolům, které jsou neférové vzhledem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám. Pokud by školy opomíjely rozdílnosti mezi dětmi z různých skupin, mohly by nepřímou diskriminovat z důvodu zdravotního postižení, národnostního či etnického původu. Doporučuji školám, aby při ověřování školní připravenosti spolupracovaly nejen se školským poradenským zařízením, ale také s neziskovými organizacemi, které se věnují dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

Průběh zápisu k povinné školní docházce upravuje vyhláška o základním vzdělávání. Zápis se skládá z formální části, ve které zákonný zástupce požádá o zápis dítěte k plnění povinné školní docházky. Pokud se zápisu účastní i dítě a jeho zákonný zástupce s tím souhlasí, skládá se zápis rovněž z rozhovoru a dalších činností s dítětem.⁶⁵ Ministerstvo ve své informaci upozorňuje, že školský zákon nestanoví dítěti povinnost zúčastnit se zápisu.⁶⁶

Využití testu školní zralosti jako kritéria pro rozhodování však účast dítěte nejenom předpokládá, ale také vyžaduje. Škola tak tímto jednáním dítěti ukládá povinnost nad rámec zákona. Pokud ředitelka či ředitel školy odmítnou přijetí (spádového i nespádového) dítěte, protože se nepodrobilo ověření školní připravenosti, postupují v rozporu se školským zákonem.

Pokud školy přijímají pouze děti, které lépe uspěly v testu školní zralosti, postupují v rozporu se školským zákonem. Jedná se o praxi zcela běžnou v případě středního či vysokého školství. Za neakceptovatelnou ji však musím označit u základního vzdělávání, které má v systému vzdělávání odlišné postavení. Právo žáka na vzdělání zde splývá s jeho povinností plnit povinnou školní docházku. Stejně tak na rozdíl od jiných typů škol mají základní školy vymezeny školské obvody, které všem spádovým dětem garantují právo na přednostní přijetí. Z těchto důvodů žáci vykonávající povinnou školní docházku a děti hlásící se k ní požívají vyšší míru ochrany než studenti vyšších druhů škol.

⁶⁴ Povinností školy je zákonné zástupce dítěte pouze informovat o možnosti odkladu povinné školní docházky (§ 37 odst. 2 školského zákona).

⁶⁵ podle § 3a odst. 1 až 4 vyhlášky o základním vzdělávání

⁶⁶ Informace k organizaci zápisů k povinné školní docházce ze dne 16. prosince 2016, č. j. MSMT-27988/2016, dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/informace-k-organizaci-zapisu-k-povinne-skolni-dochazce>

Rovněž není vhodné, aby školy používaly výsledek testu školní zralosti pro rozdělení přijatých žáků do jednotlivých tříd. Mohly by se tím dopustit nepřímé diskriminace na základě zdravotního postižení, etnicity či národnosti (chráněné znaky dle antidiskriminačního zákona) nebo diskriminaci na základě sociálního původu, jazyka či jiného postavení (chráněné znaky dle školského zákona).

Doporučuji školám ověřovat připravenost dítěte na povinnou školní docházku příjemnou a hravou formou. Nedoporučuji ředitelkám a ředitelům škol, aby v rámci rozhodování o (ne)přijetí (spádového či nespádového) dítěte jakkoliv zohledňovali výsledky testu školní zralosti. Takové rozlišování odporuje § 2 odst. 1 písm. a) školského zákona a § 3 odst. 1 antidiskriminačního zákona, jelikož cíl, který sleduje, není legitimní. Na používání tohoto kritéria by se měla zaměřit Česká školní inspekce v rámci své pravidelné inspekční činnosti.

E.6.3 Členství ve sportovním klubu spolupracujícím se školou

Některé školy profilující se rozšířenou výukou tělesné výchovy uplatňují jako zvýhodňující kritérium členství dítěte ve sportovním klubu, který spolupracuje se školou.

Rozumím tomu, že škola může spolupráci s určitým sportovním klubem považovat za smysluplnou, zejména z důvodu, že klub zajišťuje tréninky žáků v odpoledních hodinách či se podílí na výuce tělesné výchovy.

Na druhou stranu je třeba uvést, že orgán veřejné správy nemůže podmiňovat realizaci práva na vzdělání členstvím v jakékoliv organizaci či spolku. Právo svobodně se sdružovat je základní lidské právo,⁶⁷ k jehož výkonu nesmí být nikdo nucen (ani nepřímo). Nehledě na to, že členství v daném sportovním klubu s sebou většinou nese finanční závazky pro rodinu a předpokládá, že se rodina podílela na rozvoji talentu již v předškolním věku dítěte. Toto kritérium může mít nepřímo diskriminační dopad na děti, které pocházejí ze sociálně znevýhodněného prostředí.

Doporučuji ředitelkám a ředitelům, aby v rámci rozhodování o (ne)přijetí (spádového či nespádového) dítěte nezohledňovali členství dítěte ve sportovním klubu spolupracujícím se školou. Takové rozlišování odporuje § 2 odst. 1 písm. a) školského zákona, jelikož cíl, který sleduje, není legitimní.

E.6.4 Pořadí přijetí přihlášky

V důsledku enormního zájmu o vzdělávání dětí na vybraných školách či nevhodně vymezeného školského obvodu školy často volí kritérium pořadí přijetí přihlášek k zápisu. Ty sbírají buď fyzicky v papírové podobě, nebo elektronickou formou. Toto rozlišení však není pro posouzení podstatné.

V důsledku uplatnění tohoto kritéria zákonní zástupci dětí buď čekají v dlouhých frontách před školou, nebo jejich úspěch závisí na rychlosti internetového připojení či rychlosti zadání požadovaných informací do elektronického systému. Oba tyto postupy považuji za nedůstojné. Zároveň, dle mého názoru, odporují smyslu školského zákona. Ten ukládá zákonným zástupcům povinnost přihlásit dítě k zápisu v období od 1. dubna do 30. dubna kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku.⁶⁸ Pokud tak zákonný zástupce neučiní, je odpovědný za přestupek.⁶⁹

Záleží na ředitelce či řediteli školy, kdy budou zápisy v tomto časovém rozmezí na své škole konat. Z povahy věci má první žádost přijatá v období, které ředitelka či ředitel stanovili jako dobu zápisu, stejnou hodnotu jako žádost poslední. Ve správním řízení platí rovnost účastníků správního řízení⁷⁰ a všichni účastníci správního řízení mají tentýž zájem na realizaci práva na vzdělání a na splnění povinné školní docházky.

Kritérium pořadí přijetí přihlášky k zápisu odporuje smyslu školského zákona a zásadě procesní rovnosti účastníků správního řízení. Proto je nedoporučuji aplikovat na přihlášky jak spádových, tak i nespádových dětí. Naopak za velmi přínosné (zejména u škol s velkým počtem žáků) považuji, pokud škola zákonným zástupcům dětí přidělí konkrétní termín, včetně hodiny, ve kterém se mohou k zápisu dostavit. Tento postup přispívá k odstranění čekání během zápisů.

⁶⁷ čl. 20 Listiny základních práv a svobod

⁶⁸ podle § 36 odst. 4 školského zákona

⁶⁹ podle § 182a odst. 1 písm. a) bodu 1 školského zákona

⁷⁰ podle § 7 správního řádu

E.6.5 Sourozenec vzdělávající se ve stejné škole

Během přípravy doporučení jsem se setkala s mnoha školami, které upřednostňují při přijímání k základnímu vzdělávání děti, které na dané škole již mají sourozence. Toto kritérium se objevuje v mnohých variacích – od sourozence navštěvujícího školu bez dalšího, sourozence, který bude v následujícím školním roce navštěvovat danou školu, sourozence, který navštěvuje první stupeň dané školy, po posuzování jeho „bezproblémovosti“.

Využití tohoto kritéria považuji za projev prorodinné politiky, který může napomoci sladování rodinného a pracovního života rodičů či upevňování pocitu rodinné sounáležitosti.

Zároveň je nezbytné zdůraznit, že dle daného kritéria ředitelka či ředitel školy odvozuje zvýhodnění dítěte od jeho rodinného postavení, tedy nezávisle na dítěti. Zároveň znevýhodňují děti jedináčky, děti, jejichž sourozenci navštěvují specializované školy (víceletá gymnázia, školy, které vzdělávají podle vzdělávacího programu základní školy speciální, soukromé školy), děti s velkým věkovým rozdílem od sourozenců, děti nově přistěhované do školského obvodu či svěřené do výchovy druhému rodiči. V neposlední řadě je nejasné, jak toto kritérium uplatňovat vůči polorodým sourozencům či dětem nového partnera/manžela rodiče.

Legitimním cílem, jímž může být rozlišování odůvodněno, je posilování sourozeneckých vazeb a sladování rodinného a pracovního života rodičů. Aby byl zásah do práva na vzdělání dítěte, které nebylo do školy přijato, v souladu se školským zákonem, musejí být zároveň naplněny podmínky přiměřenosti a nezbytnosti. Posouzení přiměřenosti a nezbytnosti se, podle mého názoru, liší především podle toho, zda je dítě spádové, či nespádové.

Vybírá-li ředitelka či ředitel mezi několika spádovými dětmi z důvodu kapacity,⁷¹ může upřednostnit to, které již ve škole má staršího sourozence jedině za předpokladu, že odmítnuté dítě může žádat o přijetí ještě v jiné škole, kde mu náleží právo na přednostní přijetí podle § 36 odst. 7 školského zákona. Pokud tomu tak není, není naplněna podmínka přiměřenosti a rozlišování nelze považovat za přípustné. Ředitelka či ředitel školy by měli přistoupit k losování (blíže část E.6.10 doporučení).

Pokud má škola kapacitu i na přijetí nespádových dětí, ale je nutné mezi nimi vybírat, mohou ředitelka či ředitel přijmout přednostně ty, které mají ve škole staršího sourozence. Rozlišování naplňuje podmínku přiměřenosti (nespádové děti se totiž vždy mohou přihlásit na svou spádovou školu) a nezbytnosti (vzhledem ke kapacitním možnostem školy neexistuje jiný prostředek, jak dosáhnout téhož cíle).

Doporučuji ředitelkám a ředitelům, aby v případě spádových dětí upřednostnili ty, které mají ve škole staršího sourozence jedině za předpokladu, že odmítnuté dítě může žádat o přijetí ještě v jiné škole, kde mu náleží právo na přednostní přijetí podle § 36 odst. 7 školského zákona. U nespádových dětí lze toto kritérium používat bez omezení. Nedoporučuji využívat kritérium „bezproblémového“ sourozence či sourozence určitého věku.

E.6.6 Dítě po odkladu školní docházky

V praxi se kritérium zvýhodnění dítěte po odkladu školní docházky objevuje ve dvou variantách. Ředitelky či ředitelé rozlišují, zda o odkladu rozhodli sami v předchozím školním roce, či zda o něm rozhodla jiná ředitelka či ředitel. Domnívám se, že takové rozlišování není namístě. Pro rozhodnutí, zda je dítě tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé k zahájení povinné školní docházky, je podstatná žádost zákonného zástupce doplněná o doporučující posouzení školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa.⁷² Z toho vyplývá, že přestože o odkladu rozhoduje ředitelka či ředitel školy, podstatné zůstává, zda je k tomu dán důvod. To však musí posoudit odborník z oblasti lékařství nebo psychologie, nikoliv ředitelka či ředitel. Využití kritéria, že má dítě již odloženou školní docházku, považuji za legitimní pouze při uplatnění na spádové děti. Zde totiž takové zvýhodnění sleduje legitimní cíl a naplňuje podmínky přiměřenosti a nezbytnosti. U dítěte po odkladu školní docházky spatřuji vyšší potřebu nástupu do základní školy. V případě nespádových dětí nepovažuji využití tohoto kritéria za vhodné, jelikož nespádové dítě má garantováno přednostní přijetí ve své spádové škole. Doporučuji ředitelkám či ředitelům, aby v

⁷¹ *Přijetím všech spádových dětí, které požádaly o zápis do školy, by ředitelka či ředitel překročili nejvyšší počet žáků uvedených ve školském rejstříku.*

⁷² *podle § 37 odst. 1 školského zákona*

případě spádových dětí upřednostnili ty, kterým byla odložena školní docházka. U nespádových dětí toto kritérium nedoporučuji používat, jelikož nenaplnuje podmínku přiměřenosti a nezbytnosti.

E.6.7 Absolvování mateřské školy či přípravné třídy při dané základní škole

Některé ředitelky či ředitelé při rozhodování o (ne)přijetí upřednostňují děti, které navštěvují mateřskou školu při dané základní škole či přípravnou třídu této školy.

Tento postup znevýhodňuje děti, které ředitel nepřijal z kapacitních důvodů již k předškolnímu vzdělávání stejně jako děti nově přestěhované. Byť je poslední rok předškolního vzdělávání od roku 2017 povinný, zákonný zástupce může pro dítě zvolit jiný způsob povinného předškolního vzdělávání (např. individuální vzdělávání). Kritérium absolvování mateřské školy při dané základní škole pak znevýhodňuje i tyto děti.

Legitimním cílem, jímž může být rozlišování mezi dětmi odůvodněno, je zájem na tom, aby dítě i nadále chodilo do základní školy, u které je zřízena mateřská škola či přípravná třída, jež toto dítě navštěvovalo (podpora kontinuity vzdělávání dítěte). Aby byl zásah do práva na vzdělání dítěte, které nebylo do školy přijato, v souladu se školským zákonem, musejí být zároveň naplněny podmínky přiměřenosti a nezbytnosti. Posouzení přiměřenosti a nezbytnosti se, podle mého názoru, liší především podle toho, zda je dítě spádové, či nespádové.

Vybírá-li ředitelka či ředitel mezi několika spádovými dětmi z důvodu kapacity,⁷³ může upřednostnit to, které navštěvovalo mateřskou školu či přípravnou třídu v dané základní škole jediné za předpokladu, že odmítnuté dítě může žádat o přijetí ještě v jiné škole, kde mu náleží právo na přednostní přijetí podle § 36 odst. 7 školského zákona. Pokud tomu tak není, není naplněna podmínka přiměřenosti a rozlišování nelze považovat za přípustné. Ředitelka či ředitel školy by měli přistoupit k losování (blíže část E.6.10 doporučení).

Pokud má škola kapacitu i na přijetí nespádových dětí, ale je nutné mezi nimi vybírat, mohou ředitelka či ředitel přijmout přednostně ty, které navštěvovaly mateřskou školu či přípravnou třídu v dané základní škole. Rozlišování naplňuje podmínku přiměřenosti (nespádové děti se totiž vždy mohou přihlásit na svou spádovou školu) a nezbytnosti (vzhledem ke kapacitním možnostem školy neexistuje jiný prostředek, jak dosáhnout téhož cíle).

Doporučuji ředitelkám či ředitelům, aby v případě spádových dětí upřednostnili ty, které navštěvovaly mateřskou školu či přípravnou třídu v dané základní škole jediné za předpokladu, že odmítnuté dítě může žádat o přijetí ještě v jiné škole, kde mu náleží právo na přednostní přijetí podle § 36 odst. 7 školského zákona. U nespádových dětí lze toto kritérium používat bez omezení.

E.6.8 Vzdálenost bydliště / místa trvalého pobytu dítěte či rodičů od školy

Ředitelky a ředitelé škol pro rozhodování o (ne)přijetí někdy volí kritérium vzdálenosti bydliště či trvalého pobytu dítěte nebo zákonných zástupců od školy s odůvodněním, že děti ze vzdálenějších oblastí to mají blíž do jiných škol. V některých případech ředitelky a ředitelé pojmy bydliště a místo trvalého pobytu směšují, a to i přesto, že se jedná právně o dva rozdílné pojmy.

Pojmy bydliště a místo trvalého pobytu vymezují právní předpisy. Místem trvalého pobytu se podle zákona o evidenci obyvatel rozumí adresa pobytu občana v České republice, která je vedena v registru obyvatel. Jedná se tedy o evidenční údaj, který si občan volí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. Za nezletilého mladšího patnácti let tak činí jeho zákonní zástupci.⁷⁴

Bydliště definuje občanský zákoník. Označuje tak místo, „kde se (člověk) zdržuje s úmyslem žít tam s výhradou změny okolností trvale; takový úmysl může vyplývat z jeho prohlášení nebo z okolností případu“.⁷⁵

⁷³ *Přijetím všech spádových dětí, které požádaly o zápis do školy, by ředitelka či ředitel překročili nejvyšší počet žáků uvedených ve školském rejstříku.*

⁷⁴ *podle § 10 zákona o evidenci obyvatel*

⁷⁵ *podle § 80 občanského zákoníku*

Právní předpisy ředitelce či řediteli neudělují žádné oprávnění, na základě kterého by mohli zjišťovat, zda se faktické bydliště dítěte odlišuje od místa jeho trvalého pobytu. Nemají tedy jak zabránit účelovému přehlašování trvalého pobytu dítěte pro účely zvýhodnění ve správním řízení, tzv. spádové turistice (viz bod E.3 doporučení).

Domnívám se, že využití kritéria vzdálenosti bydliště / místa trvalého pobytu dítěte či rodičů od školy odporuje smyslu školského zákona. Proto jeho využití ředitelkám a ředitelům nedoporučuji ani v případě spádových, ani v případě nespádových dětí.

E.6.9 Znalost a sdílení alternativního pedagogického přístupu

U některých tzv. alternativních škol⁷⁶ jsem se setkala s vymezením kritérií přednostních, povinných a výběrových. Přednostním kritériem u alternativních škol (zřizovaných rovněž obcemi či svazky obcí) je spádovost dítěte. Zároveň však školy za povinné kritérium označují obeznámenost zákonných zástupců s uplatňovanou pedagogikou, aktivní spolupráci zákonných zástupců se školou či jejich zájem o školu. Za výběrové kritérium školy považují zájem o daný pedagogický směr, již absolvované vzdělávání v daném pedagogickém směru, a to jak dítěte (v mateřské škole), tak rodiče, případně účast na akcích a programech organizovaných školou (dále jen „znalost a sdílení alternativního pedagogického přístupu“).

Obecně mohu říci, že jsem ráda, že alternativní pedagogické přístupy mají své místo i ve školách zřizovaných obcemi či svazky obcí, a jsem si vědoma toho, že jejich uplatnění s sebou nese také zaujetí zákonných zástupců dětí pro daný pedagogický směr. Avšak je nezbytné pamatovat, že daným školám obce musejí vymezit školský obvod. Školy tak i přes svůj odlišný pedagogický přístup musejí garantovat právo na přednostní přijetí spádovým dětem.⁷⁷

Legitimním cílem, jímž může být rozlišování na základě znalosti a sdílení alternativního pedagogického přístupu odůvodněno, je lepší spolupráce se zákonnými zástupci po dobu vzdělávání dítěte v takové škole. Aby byl zásah do práva na vzdělání dítěte, které nebylo do školy přijato, v souladu se školským zákonem, musejí být zároveň naplněny podmínky přiměřenosti a nezbytnosti. Posouzení přiměřenosti a nezbytnosti se opět liší především podle toho, zda je dítě spádové, či nespádové.

Vybírá-li ředitelka či ředitel mezi několika spádovými dětmi z důvodu kapacity,⁷⁸ může upřednostnit to, jehož zákonní zástupci znají a sdílejí alternativní pedagogický přístup jedině za předpokladu, že odmítnuté dítě může žádat o přijetí ještě v jiné škole, kde mu náleží právo na přednostní přijetí podle § 36 odst. 7 školského zákona. Pokud tomu tak není, není naplněna podmínka přiměřenosti a rozlišování nelze považovat za přípustné. Ředitelka či ředitel školy by měli přistoupit k losování (blíže část E.6.10 doporučení).

Pokud má škola kapacitu i na přijetí nespádových dětí, ale je nutné mezi nimi vybírat, mohou ředitelka či ředitel přijmout přednostně ty, jejichž zákonní zástupci znají a sdílejí alternativní pedagogický přístup. Rozlišování naplňuje podmínku přiměřenosti (nespádové děti se vždy mohou přihlásit na svou spádovou školu) a nezbytnosti (vzhledem ke kapacitním možnostem školy neexistuje jiný prostředek, jak dosáhnout téhož cíle).

Doporučuji zřizovatelům, aby vymezili školské obvody tak, aby spádovému dítěti v případě nepřijetí do školy s alternativním pedagogickým přístupem zůstalo zachováno právo na přednostní přijetí v jiné spádové škole.

Doporučuji ředitelkám a ředitelům, aby v případě spádových dětí upřednostnili ty, jejichž zákonní zástupci znají a sdílejí alternativní pedagogický přístup jedině za předpokladu, že odmítnuté dítě může žádat o přijetí

⁷⁶ zejména uplatňujících Waldorfskou a Montessori pedagogiku

⁷⁷ V případě, že je v obci vícero škol, kterým se stanovují školské obvody, lze situaci řešit tak, že území obce se rozdělí mezi školské obvody běžných škol. Škola s alternativním pedagogickým přístupem bude mít školský obvod, který tvoří celé území obce. Za takových podmínek je pak možné odmítnout přijetí spádového dítěte na alternativní školu, jelikož má dítě zároveň právo na přednostní přijetí i v jiné škole (má i jinou spádovou školu – běžnou), blíže viz dále v textu.

⁷⁸ Přijetím všech spádových dětí, které požádaly o zápis do školy, by ředitelka či ředitel překročili nejvyšší počet žáků uvedených ve školském rejstříku.

ještě v jiné škole, kde mu náleží právo na přednostní přijetí podle § 36 odst. 7 školského zákona. U nespádových dětí lze toto kritérium používat bez omezení.

E.6.10 Losování

V případě, že ani po uplatnění kritérií, která nejsou v rozporu se školským či antidiskriminačním zákonem a jsou legitimní, nebudou ředitelka či ředitel moci rozhodnout, doporučuji využít transparentního losování. S určitou mírou nadsázky mohou říci, že se jedná o „nejlepší ze všech špatných řešení“. Z pohledu rodičů se toto řešení může jevit tvrdé, protože rozhodování staví na prvku náhody, ale s ohledem na platnou právní úpravu se losování zdá být nejobjektivnější a nejspravedlivější.

Je nezbytné, aby ředitelka či ředitel školy předem upravili podmínky, za nichž k losování dojde. Zejména aby s dostatečným časovým předstihem informovali zákonné zástupce dětí o termínu losování a to proběhlo za jejich přítomnosti. Dopředu by také mělo být patrné, kdo losování uskuteční (např. ředitelka či ředitel školy nebo člen školské rady) a jakým způsobem. O tom by měli ředitelka či ředitel školy poučit přítomné zákonné zástupce před zahájením losování. Doporučuji také z losování pořádit videozáznam.

F. Závěr

Testování dětí u zápisu či nedůstojné fronty před žádanými školami od časných ranních hodin, což jsou dva hlavní negativní jevy provázející zápisy v posledních letech, mají v zásadě dvě příčiny.

První z nich (krátkodobá) je pomalá reakce státu a obcí na populačně silné ročníky v některých regionech. Jsem si vědoma toho, že vláda realizuje od roku 2014 program na poskytování dotací ze státního rozpočtu a strukturálních fondů Evropské unie na rozvoj kapacit mateřských a základních škol. Intervence státu, který břímě zajištění povinné školní docházky přenesl na samosprávu, však přišla se zpožděním, proto si některé školy budou muset ještě několik let s přetlakem dětí poradit samy.

Druhou (dlouhodobou) příčinu je patrně nutné hledat v tom, že rodiče nevěří, že je škola v místě jejich bydliště kvalitní, a proto pro své dítě hledají jinou, „lepší“ školu. Je to přirozené, a v žádném případě jim to nelze mýt za zlé. Stát a obce by se proto měly více soustředit na kvalitu vzdělávání, neboť se jedná o veřejnou službu. Postupné zvyšování kvality všech základních škol povede k minimalizaci rozlišování a naplnění zásady rovného přístupu ke vzdělání v každodenní praxi.

Mým závěrečným přáním, byť zřejmě překvapivým, je, aby toto doporučení pozbylo aktuálnosti co nejdříve, aby každé dítě v naší zemi bylo přijato na první základní školu, na niž ho zákonný zástupce přihlásí, a aby ta škola byla samozřejmě kvalitní a férová.

Brno 28. února 2017

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv

G. Použité zkratky právních předpisů

Antidiskriminační zákon – zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Listina základních práv a svobod – usnesení předsednictva České národní rady 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Občanský zákoník – zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Správní řád – zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Školský zákon – zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami – vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška o základním vzdělávání – vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon o evidenci obyvatel – zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon o ochraně osobních údajů – zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon o veřejném ochránci práv – zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy – zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.